

2025:6

MYNDIGHETER I SAMVERKAN ÖKAR UPPTÄCKTEN AV VÅLD

Slutredovisning av uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m.
2022-2024

Pekingplattformen+30

Pekingplattformen fyller 30 år 2025. Denna globala handlingsplan för jämställdhet antogs av 189 länder under FN:s fjärde kvinnokonferens i Peking 1995. Pekingplattformen innehåller tolv prioriterade områden, som anses avgörande för att uppnå jämställdhet.

FN:s medlemsstater rapporterar genomförandet av Pekingplattformen vart femte år till UN Women. Sedan 2020 följs de tolv områdena upp tillsammans med målen i Agenda 2030 och har sammanförts i följande sex kluster:

1. Inkluderande ekonomier och anständigt arbete
2. Fattigdomsbekämpning, sociala skyddsnet och välfärdstjänster
3. Frihet från våld, stigma och stereotyper
4. Deltagande, ansvarsutkrävande och jämställda institutioner
5. Fredliga och inkluderande samhällen
6. Jämställdhet i klimatarbete och miljömässig hållbarhet

Arbetet för att uppnå målen för den svenska jämställdhetspolitiken tar avstamp i kvinnokonventionen (CEDAW), Pekingplattformen och Agenda 2030. Denna rapport berör del av kluster 3.

Jämställdhetsmyndigheten

Göteborg, mars 2025

Rapport 2025:6

Dnr: ALLM 2020/81

Omslagsfoto: Tess Lundin, Jämställdhetsmyndigheten.

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Berit Jernberg

Telefon 072 -083 60 22

INNEHÅLL

Förord	5
Sammanfattning	6
Jämställdhetsmyndighetens slutsatser	6
Jämställdhetsmyndighetens rekommendationer	8
Inledning	9
Bakgrund.....	9
Uppdrag om ökad upptäckt av våld med mera 2019–2021.....	10
Uppdrag om ökad upptäckt av våld med mera 2022–2024	11
Uppdragets övergripande mål.....	12
Organisering av samverkan	14
Syftet med samverkan.....	14
Roller och ansvar	14
Arbetets organisering.....	17
Det myndighetsgemensamma arbetet	19
Kunskaps- och erfarenhetsutbyten.....	19
Kunskapshöjande seminarier	20
Workshoppar jämställdhetsintegrering, ökad upptäckt av våld och utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden.....	21
Frukostmöte mellan myndigheternas generaldirektörer	21
Kommunikativa insatser.....	21
Det myndighetsspecifika arbetet	23
Arbetsförmedlingen	23
Försäkringskassan.....	25
Migrationsverket.....	28
Samordningsförbunden och NNS	31
Resultat och analys	33
Det myndighetsgemensamma arbetet.....	33
Det myndighetsspecifika arbetet.....	35
Samordningsförbunden och NNS.....	39
Slutsatser och rekommendationer	40
Slutsatser.....	40
Rekommendationer.....	42

Referenslista	43
English Summary	44
The Swedish Gender Equality Agency's conclusions	44
The Swedish Gender Equality Agency's recommendations	46

FÖRORD

Det övergripande målet för Sveriges jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Mäns våld mot kvinnor är den yttersta konsekvensen av ett ojämnt samhälle. Våldet orsakar stort lidande för de som utsätts, främst kvinnor och barn, och får livslånga konsekvenser. Det tar dessutom stora samhällsresurser i anspråk.

Mäns våld mot kvinnor är ett strukturellt samhällsproblem, som kräver gemensamma lösningar på samhällsnivå. Myndigheter har ett gemensamt ansvar att samverka för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Detta står tydligt skrivet i både Istanbulkonventionen och i den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Att vara utsatt för våld påverkar en människas hela livssituation. Det påverkar möjligheterna till utbildning, egen försörjning och makten över det egna livet. Våldsutsatthet kan vara en dold orsak till arbetslöshet eller sjukskrivning. Det kan också utgöra grund för uppehållstillstånd. När myndigheter får kännedom om våldsutsatthet och våldsutövande och det finns kunskap och förmåga att hantera detta, kan den enskilda få ett korrekt bemötande, rätt insatser och rätt beslut i det enskilda ärendet.

Jämställdhetsmyndigheten har sedan 2019 haft i uppdrag att, tillsammans med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen, verka för förbättrad upptäckt av våld. Samverkan på olika nivåer har varit nyckeln till ett framgångsrikt arbete. Det handlar både om samverkan inom och mellan myndigheterna i uppdraget, men även om samverkan med andra myndigheter och samhällsaktörer. För att nå resultat har även tiden varit en viktig faktor, förändringsarbete tar tid! Att uppdraget fått pågå under lång tid, sex år, har varit avgörande. Uppdrag om ökad upptäckt av våld är också ett konkret exempel på jämställdhetsintegrering i praktiken. Arbetet med att upptäcka våld ska vara en del av myndigheternas ordinarie verksamhet, en självklar del av handläggningen. Nu tar regeringsuppdraget slut, men arbetet mot våld kommer att fortsätta.

Lise Tamm
Generaldirektör
Mars 2025

SAMMANFATTNING

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen har under flera år samverkat för att öka upptäckten av våld. I juni 2022 fick myndigheterna i uppdrag av regeringen att utveckla samverkan om:

- rutiner och metoder för upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande, samt hänvisning till rätt instans,
- förstärkt stöd till relevant personal med klientkontakter och
- stödjande ledning och styrning för att arbetet med ökad upptäckt av våld ska kunna göras uthålligt över tid och implementeras i myndigheternas ordinarie verksamheter.

Under uppdragstiden har de fem myndigheterna deltagit i kunskaps- och erfarenhetsutbyten tillsammans med inbjudna aktörer, kunskapshöjande seminarier samt myndighetsgemensamma workshoppar. Myndigheterna har även genomfört olika kommunikativa insatser.

De tre klientnära myndigheterna Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket, har var och en för sig utvecklat arbetet gentemot sina målgrupper. De har satsat på att utbilda medarbetarna om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer samt tagit fram eller uppdaterat rutiner och metoder för att upptäcka våld samt arbetat för att göra dessa kända bland medarbetarna.

Jämställdhetsmyndigheten har även gett stöd till samordningsförbunden vars uppgift är att stödja samverkan och finansiera insatser för individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser. Samordningsförbunden och Nationella nätverket för samordningsförbund (NNS) har under åren 2019–2024 gått från ett pilotprojekt med sju samordningsförbund till att 50 samordningsförbund nu ställer frågor om våld på rutin. Det finns ett tydligt samband mellan behov av rehabiliterande insatser mot egenförsörjning och erfarenheter av olika former av våld.

Jämställdhetsmyndighetens slutsatser

Arbetet i samverkan har gett positiva effekter

Myndigheterna har fått stöd, kunskap och inspiration av varandra. Kontakter har knutits och andra myndigheter har informerats om arbetet med ökad upptäckt av våld. Samverkan har gett tyngd till arbetet mot mäns våld mot kvinnor.

Statens servicecenter har en viktig roll för att upptäcka våld

Statens servicecenter möter ett stort antal individer med ärenden hos de klientnära myndigheterna. Servicehandläggarna behöver ett metodstöd om våld för att förbättra bemötandet och stödet till kunderna.

Viktigt med kontinuerlig utbildning

Såväl medarbetare med kundkontakt som chefer behöver kontinuerlig utbildning för att kunna upptäcka våld bland kunder, klienter och sökande samt medarbetare. Det är viktigt att inte bara de som arbetar strategiskt tar del av kompetenshöjande insatser.

Avgörande att ställa frågor om våld på rutin

Såväl Arbetsförmedlingens som Försäkringskassans uppföljningar visar att man upptäcker våld i betydligt högre grad genom att fråga om våldserfarenhet på rutin än om man frågar på indikation eller inte alls ställer frågor. Eftersom Migrationsverket inte ställer frågor om våld på rutin går det inte att säga att myndigheten har ökat upptäckten av våld.

Viktigt med uppföljning och utvärdering

Det är nödvändigt att följa upp och utvärdera insatserna för att veta om arbetet bedrivs effektivt. Uppföljningen blir även ett incitament för ledningen att prioritera frågorna. De klientnära myndigheterna har inte följt upp arbetet med ökad upptäckt av våld i tillräcklig omfattning.

Viktigt att arbeta med våld som en arbetsgivarfråga

Myndigheterna i uppdraget har tillsammans ett mycket stort antal medarbetare. Det är en viktig del att även fokusera på medarbetarnas egen våldsutsatthet och våldsutövande för att stärka arbetet med att upptäcka våld. Myndigheterna bör därför utveckla arbetet med våld som en arbetsgivarfråga. Samma sak gäller även samordningsförbunden.

Arbetet mot våld bör inkluderas i arbetet med jämställdhetsintegrering

Jämställdhetsintegrering är regeringens främsta strategi, i kombination med särskilda åtgärder, för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Arbetet med att upptäcka och förebygga våld behöver inkluderas i arbetet med jämställdhetsintegrering för att bli långsiktigt hållbart.

Ledning och styrning behöver ta ett större ansvar för arbetet mot våld

Ledning och styrning har en avgörande betydelse för att arbetet med ökad upptäckt av våld ska kunna göras uthålligt över tid och implementeras i myndigheternas ordinarie verksamheter. Trots insatser för att lyfta ansvaret till den högsta ledningen har frågor om våld ännu inte fått tillräcklig prioritet i de klientnära myndigheterna.

Förändringsarbete tar tid

En viktig lärdom från uppdraget är att förändringsarbete tar tid. För att ett arbetssätt ska bli långsiktigt hållbart och en del av myndigheters ordinarie verksamhet behövs ofta flera års implementering.

Jämställdhetsmyndighetens rekommendationer

- Att det i myndigheternas instruktioner (Arbetsförmedlingen 8 §, Försäkringskassan 2 § p. 12, Migrationsverket 4 § p. 6, Socialstyrelsen 2 §), vilka berör myndigheternas arbete med jämställdhet, görs ett tillägg om att de ska ha ett särskilt fokus på att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.
- Att Jämställdhetsmyndigheten, med stöd av Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket, får i uppdrag att skapa en enhetlig struktur för systematisk uppföljning och redovisning av de klientnära myndigheternas arbete med att upptäcka våld och hänvisa till rätt instans.
- Att Statskontoret får i uppdrag att utvärdera arbetet med och effekterna av uppdrag om ökad upptäckt av våld. Jämställdhetsmyndigheten ser att ett sådant uppdrag skulle stärka myndigheternas fortsatta arbete med att upptäcka våld
- Att lämplig myndighet/lämpliga myndigheter får i uppdrag att göra en kartläggning och analys av de samhällsekonomiska kostnaderna för mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
- Att Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen inför obligatorisk utbildning om våld i nära relationer för nyanställda samt att medarbetare med kundkontakt får kontinuerlig och obligatorisk kompetensutveckling.
- Att Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket ställer frågor om våld på rutin i möten med kunder, klienter och sökande.
- Att samtliga myndigheter i uppdraget arbetar med våld som en arbetsgivarfråga och ställer frågor om våld på rutin i medarbetarsamtal.
- Att myndigheterna i samverkan färdigställer arbetet med att ta fram ett gemensamt metodstöd om våld för Statens servicecenters servicehandläggare.
- Att det skapas förutsättningar för samordningsförbunden att fortsätta sitt arbete med att upptäcka våld.
- Att samordningsförbunden och NNS säkerställer att personal som ställer frågor om våld får kontinuerlig kompetensutveckling.
- Att samordningsförbunden och NNS arbetar med våld som en arbetsgivarfråga.
- Att samordningsförbunden och NNS utvecklar system för uppföljning och utvärdering av arbetet med att upptäcka våld.

INLEDNING

Denna rapport är Jämställdhetsmyndighetens slutredovisning av uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2022–2024. I inledningskapitlet presenteras bakgrunden till det första uppdraget om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021 och det förlängda uppdraget om ökad upptäckt av våld m.m. 2022–2024. Därefter beskrivs de båda uppdragens genomförande. Sist i kapitlet redogör vi för uppdragets övergripande mål.

Bakgrund

Det övergripande målet för Sveriges jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Mäns våld mot kvinnor är den yttersta konsekvensen av ett ojämnt samhälle. Våldet orsakar stort lidande och får livslånga konsekvenser. Det tar dessutom stora samhällsresurser i anspråk. Mäns våld mot kvinnor är ett strukturellt samhällsproblem, som kräver gemensamma lösningar på samhällsnivå. Det är ett gemensamt ansvar för myndigheter att samverka för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Samverkan mellan myndigheter emellan kan förväntas förbättra insatserna för den enskilda individen.

I den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2017–2026 understryker regeringen att samhället aktivt och systematiskt måste verka för att öka upptäckten av våld. Att vara utsatt för våld påverkar en människas hela livssituation. Det påverkar möjligheterna till utbildning, egen försörjning och makten över det egna livet. Våldsutsatthet kan vara en dold orsak till arbetslöshet, sjukskrivning eller utgöra grund för uppehållstillstånd. När myndigheter får kännedom om våldsutsatthet och våldsutövande och det finns kunskap och förmåga att hantera detta, kan den enskilda få ett korrekt bemötande, rätt insatser och rätt beslut i det enskilda ärendet. På så vis kan personer med erfarenheter av våld även hänvisas till adekvat stöd och skydd. En viktig förutsättning för att våldet ska kunna upptäckas är emellertid, enligt forskning¹, att personal i olika verksamheter ställer frågor om våld till de enskilda som de möter i sitt yrke.

Socialstyrelsen ska under vissa förutsättningar genomföra utredningar bland annat när ett barn har dödat eller utsatts för försök till dödligt våld eller när en vuxen dödat eller utsatts för försök till dödligt våld av en närstående eller tidigare närstående.² I utredningarna har det framkommit att olika samhällsaktörers arbete med att fråga om våld generellt sett tycks vara eftersatt. Utredningarna visar att våldet sällan upptäcks om inte den våldsutsatta på eget initiativ berättar om sin utsatthet. Frågor om våld ställs inte alltid i det praktiska arbetet vare sig inom socialtjänsten eller inom hälso- och sjukvården, trots befintliga föreskrifter och allmänna råd, vägledningar och utbildningsmaterial.

Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar från 2016–2017 visade att varken Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan eller Migrationsverket hade frågat något av de

¹ Socialstyrelsen 2014. *Att vilja se, vilja veta och att våga fråga. Vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet* och Nationellt centrum för kvinnofrid 2010. *Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen*.

² Utredningsverksamheten styrs av lagen (2007:606) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall.

brottsoffer som ingick i utredningarna och som de hade haft kontakt med om erfarenhet av våld.³

I Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar från 2018–2021 omnämndes att Migrationsverket inte gett våldsutsatta asylsökande stöd att komma i kontakt med socialtjänsten, trots att myndigheten har bedömt att de våldsutsatta varit i behov av skydd. För att våldsutsatta asylsökande ska få stöd och skydd, behöver ansvarsfördelningen mellan Migrationsverket och kommunerna förtydligas.⁴

Skade- och dödsfallsutredningarna 2022–2023 omnämner inte direkt någon av myndigheterna i uppdraget. Socialstyrelsen konstaterar dock att de flesta av brottsoffren och gärningspersonerna hade haft många kontakter med olika samhällsaktörer året före brottet. I många fall var kontakterna omfattande och ofta var flera samhällsaktörer inblandade. Socialstyrelsens analys visar att risken för att brotten skulle begås hade kunnat minskas om samhällsaktörerna hade agerat annorlunda.⁵

Uppdrag om ökad upptäckt av våld med mera 2019–2021

Utifrån de brister som skade- och dödsfallsutredningarna 2016–2017 visade, beslutade regeringen i juni 2018 att ge Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en plan för utökad samverkan för att förbättra upptäckt av våld i nära relationer m.m. för åren 2019–2021 (S2018/03696/JÄM). Planen⁶ redovisades i maj 2019 och med utgångspunkt i denna gav regeringen Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen i uppdrag att verka för förbättrad upptäckt av våld m.m. 2019–2021 (S2019/01517/JÄM). Uppdraget omfattade våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuellt våld oberoende av förhållandet mellan gärningsperson och brottsoffer.

Myndigheterna skulle enligt uppdraget samverka i frågor om:

- Rutiner och metoder för upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande
- Övergripande information om våld, lagstiftning, skydd och stöd
- Hänvisning till socialtjänst, hälso- och sjukvård samt rättsväsende för berörda individer
- Förstärkt stöd till relevant personal med klientkontakter.

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket som möter enskilda, skulle var och en för sig utveckla arbetet med ovan nämnda frågor gentemot sina målgrupper. Socialstyrelsen skulle bistå de övriga myndigheterna, främst i det arbete som rörde rutiner och metoder för upptäckt av våld och hänvisning till rätt instans.

Jämställdhetsmyndigheten skulle ansvara för övergripande samordning, uppföljning och redovisning. Jämställdhetsmyndigheten fick även i uppdrag att stödja Nationella nätverket för samordningsförbund (NNS) samt följa och utvärdera pilotverksamheter för upptäckt av våld vid några samordningsförbund.

³ Socialstyrelsen 2018. *Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2016–2017*.

⁴ Socialstyrelsen 2022. *Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2018–2021*.

⁵ Socialstyrelsen 2024. *Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2022–2023*.

⁶ Socialstyrelsen 2019. *Plan för utökad samverkan för förbättrad upptäckt av våld i nära relationer – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen i samverkan*.

Den 31 mars 2022 lämnade Jämställdhetsmyndigheten in en samlad redovisning av uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021⁷ till Regeringskansliet, Arbetsmarknadsdepartementet. I den redovisades bland annat effekterna från arbetet i samverkan och resultaten från det myndighetsspecifika arbetet samt utvecklingsområden på de klientnära myndigheterna.

Uppdrag om ökad upptäckt av våld med mera 2022–2024

I den samlade redovisningen rekommenderade Jämställdhetsmyndigheten att myndigheterna skulle ges ett fortsatt långsiktigt samverkansuppdrag om ökad upptäckt av våld.

Jämställdhetsmyndigheten rekommenderade även att samordningsförbunden skulle ges fortsatt stöd, till dess att frågor om våld hanteras i ordinarie verksamhet.

Den 2 juni 2022 beslutade regeringen att ge Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen ett fortsatt uppdrag att verka för förbättrad upptäckt av våld m.m. (A2022/00842).

Med våld avses i uppdraget det våld som omfattas av regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

De fem myndigheterna fick i uppdrag att utveckla samverkan om:

- rutiner och metoder för upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande, samt hänvisning till rätt instans,
- förstärkt stöd till relevant personal med klientkontakter och
- stödja ledning och styrning för att arbetet med ökad upptäckt av våld ska kunna göras uthålligt över tid och implementeras i myndigheternas ordinarie verksamheter.

I uppdraget ska de resultat som redovisades i det tidigare uppdraget på området beaktas (S2019/01517/JÄM).

Socialstyrelsens roll i uppdraget är att bistå de övriga myndigheterna med kunskap, främst i arbetet med frågorna som rör rutiner och metoder för upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande och hänvisning till socialtjänst, hälso- och sjukvård samt rättsväsende. Socialstyrelsen ska även bistå de övriga myndigheterna med kunskap i de övriga frågorna som regeringen har uppdragit myndigheterna att samverka kring.

Jämställdhetsmyndigheten ska ansvara för övergripande samordning, uppföljning och redovisning av såväl de myndighetsspecifika som de myndighetsgemensamma insatserna.

Jämställdhetsmyndigheten ska vidare stödja samordningsförbunden, vars uppgift är att stödja samverkan och finansiera insatser för individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser, med bland annat kompetensutveckling för personal i deltagande verksamheter.

Vid genomförandet av uppdrag ska myndigheterna beakta särskild utsatthet på grund av till exempel funktionsnedsättning, ålder, skadligt bruk eller beroende samt om personen är utrikes född eller är en hbtqi-person. Myndigheterna ska även beakta rekommendationer och skyldigheter avseende anmälan till socialnämnden vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa.

⁷ Jämställdhetsmyndigheten 2022. *Samverkan för ökad upptäckt av våld – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen i samverkan. Samlad redovisning av uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021.* [Samverkan för ökad upptäckt av våld \(2022:9\) | Jämställdhetsmyndigheten \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

Inom uppdraget ska samverkan ske med Statens servicecenter. Myndigheterna ska vidare inhämta kunskap och erfarenheter från länsstyrelserna, inklusive Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland, Kriminalvården, samordningsförbunden och Sveriges Kommuner och Regioner. Slutredovisningen av uppdraget till Regeringskansliet, Arbetsmarknadsdepartementet, senast den 31 mars 2025 ska omfatta en beskrivning av:

- hur samverkan ska fortgå
- hur arbetet med att upptäcka våld ska fortgå och;
- hur arbetet med att upptäcka våld ska fortsätta utvecklas och;
- hur arbetet med att upptäcka våld ska följas upp inom ramen för de klientnära myndigheternas ordinarie verksamhet efter uppdragstidens slut (2024).

Myndigheterna ska också redovisa de åtgärder som genomförts för att öka medarbetares och chefers kunskaper om mäns våld mot kvinnor och en gemensam grundförståelse för frågor om våld, dess orsaker, omfattning och konsekvenser.

Regeringen bedömer att det är angeläget att de berörda myndigheterna bedriver ett systematiskt och långsiktigt arbete för att öka upptäckten av våld och för att se till att våldsutsatta får de insatser de har rätt till.

Efter avslutat uppdrag ska myndigheterna ha implementerat arbetet i ordinarie verksamheter.

Uppdragets övergripande mål

Det övergripande målet för Sveriges jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Utifrån det övergripande målet arbetar regeringen efter sex jämställdhetspolitiska delmål. Uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2022–2024 är en del av måluppfyllelsen av delmål sex; ”Mäns våld mot kvinnor ska upphöra - Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet”. Regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2017–2026⁸, som presenteras i regeringens skrivelse 2016/17:10 ”Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid”⁹, ska bidra till att uppnå det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet. Uppdraget svarar mot de politiska målsättningarna två och fyra i den nationella strategin, som innebär förbättrad upptäckt av våld och starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn samt förbättrad kunskap och metodutveckling.

I den nationella strategin fastställs vilket våld som avses. Arbetet i uppdraget har utgått från detta; ”Strategin riktar sig mot våld som kvinnor och flickor utsätts för på grund av sitt kön. Den riktar sig också mot våld som kvinnor och flickor utsätts för i särskilt hög grad eller som generellt sett har särskilt svåra konsekvenser för kvinnor och flickor. Även män och pojkar kan vara utsatta för våld från närstående, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Omvänt kan kvinnor och flickor utsätta närstående för våld, exempelvis i hederssammanhang, och begå brott som rör prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Insatser för enskilda som är utsatta för våld, eller utsätter andra för våld, styrs av regelverk, till

⁸ En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. I Regeringens skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid*

⁹ Regeringens skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid*.

exempel inom rättsväsendet samt vård och omsorg, som i grunden är könsneutrala. Sådant våld som huvudsakligen, men inte uteslutande, utövas av män mot kvinnor omfattas i sin helhet av den nationella strategin. När det gäller våld från närstående inklusive hindersrelaterat våld och förtryck, sexualbrott samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål syftar insatser inom strategin till att även motverka mäns och pojkars utsatthet för våld respektive kvinnors och flickors utövande av våld”.¹⁰

Den nationella strategin överensstämmer i stort med tillämpningsområdet för Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet, Istanbulkonventionen, vilken har beaktats i uppdraget.¹¹

Uppdraget är vidare en del av Sveriges genomförande av Agenda 2030, FN:s handlingsplan med globala mål för en hållbar utveckling, mål 5 och 16.¹² Även barnkonventionen, som blev lag i Sverige den 1 januari 2020, har beaktats i uppdraget.¹³

¹⁰ En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. I Regeringens skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.*

¹¹ Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet, 2011 Istanbul, Turkiet.

¹² Regeringskansliet 2018. *Handlingsplan Agenda 2030. 2018–2020.*

¹³ Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

ORGANISERING AV SAMVERKAN

I detta kapitel beskriver vi syftet med samverkan, de samverkande myndigheternas olika roller och ansvar inom uppdraget samt hur samverkan har organiserats.

Syftet med samverkan

Enligt den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, kräver ett framgångsrikt arbete för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra en förbättrad samverkan och en tydligare styrning för samverkan mellan och inom myndigheter samt mellan berörda aktörer på alla samhällsnivåer.¹⁴

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket har bedömts ha liknande utvecklingsbehov och utmaningar i arbetet med ökad upptäckt av mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Myndigheterna kommer också många gånger i kontakt med samma personer. Utvecklingsbehoven och utmaningarna har därför med fördel kunnat adresseras i samverkan, tillsammans med Socialstyrelsen i en kunskapsstödande roll och Jämställdhetsmyndigheten i en samordnande roll.

Ett strukturerat kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan myndigheterna kan bidra till ökad samsyn, gemensamt lärande, effektivare arbetsprocesser, samt större likvärdighet i arbetssätt och kommunikation med personer som myndigheterna möter i sina verksamheter. Samverkan kan ge fördjupad kunskap om övriga myndigheters regelverk och förutsättningar samt om situationen för de vuxna och barn som lever med våld och som många gånger är aktuella hos flera myndigheter samtidigt.¹⁵

Arbetet i samverkan kan bidra till ett myndighetsgemensamt budskap och gemensamma initiativ. Tillsammans kan myndigheterna utgöra en samlad kraft i arbetet med ökad upptäckt av våld, frågorna kan få större legitimitet och tabun kring ämnet kan minska. Genom att flera centrala myndigheter arbetar för att upptäcka våld kan arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor på sikt bli ett samhällsuppdrag för alla. Frågorna lyfts och tydliggörs för många aktörer när några av de största myndigheterna i Sverige inkluderar frågan om våld i ordinarie verksamhet.¹⁶

Roller och ansvar

Jämställdhetsmyndigheten

Jämställdhetsmyndigheten har haft det övergripande samordningsansvaret inom uppdraget om ökad upptäckt av våld m.m. 2022–2024, i linje med myndighetens strategiska uppdrag inom jämställdhetspolitiken.

¹⁴ En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. I Regeringens skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.*

¹⁵ Socialstyrelsen 2019. *Plan för utökad samverkan för förbättrad upptäckt av våld i nära relationer.*

¹⁶ Jämställdhetsmyndigheten 2022. *Samverkan för ökad upptäckt av våld – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen i samverkan. Samlad redovisning av uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021.*

Jämställdhetsmyndigheten har gett stöd till de klientnära myndigheterna i deras efterlevnad av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2017–2026¹⁷, vid genomförandet av uppdraget.

Myndigheten har även följt arbetet och bistått övriga myndigheter med ett jämställdhetsperspektiv på frågorna, kunskap och teori.

Jämställdhetsmyndigheten tagit fram en myndighetsgemensam färdplan¹⁸ för arbetet samt planerat möten och gemensamma aktiviteter inom uppdraget. Myndigheten har skapat plattformar för samverkan, samordnat kunskaps- och erfarenhetsutbyten med andra myndigheter och aktörer samt anordnat kunskaphöjande seminarier och workshoppar.

Jämställdhetsmyndigheten har också gett stöd till samordningsförbunden och Nationella nätverket för samordningsförbund (NNS).

Jämställdhetsmyndigheten har genomfört två muntliga delredovisningar till Regeringskansliet, Arbetsmarknadsdepartementet, den 29 mars 2023 och den 8 april 2024.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsens roll i uppdraget har huvudsakligen varit kunskapsstödande. Tillsammans med Jämställdhetsmyndigheten har Socialstyrelsen utifrån bästa tillgängliga kunskap på området samt gällande rättsläge arbetat för att bistå de övriga aktörerna, samt bidragit till att kvalitetssäkra olika kompetenshöjande insatser och utbildningsmaterial för medarbetare på de klientnära myndigheterna.

Socialstyrelsen ansvarar för att i en mängd olika regeringsuppdrag ta fram kunskap och metoder som ska ge förutsättningar att genomföra regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Ett flertal av dessa uppdrag har bäring på att upptäcka våldsutsatthet. Myndigheten har även uppdrag med fokus på våldsutövande. Kunskap från dessa och andra närliggande uppdrag har förts vidare in i arbetet med uppdrag om ökad upptäckt av våld, exempelvis genom kunskaphöjande seminarier om olika relevanta ämnen. Löpande genom uppdraget har Socialstyrelsen även informerat de övriga myndigheterna om ny kunskap och forskning på området, samt om möjligheten att delta i olika kunskaphöjande konferenser, seminarier och utbildningar.

Socialstyrelsen deltog även vid den muntliga delredovisningen för Regeringskansliet, Arbetsmarknadsdepartementet, den 8 april 2024.

De klientnära myndigheterna; Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket som möter enskilda, har var och en för sig utvecklat arbetet gentemot sina målgrupper. Mer information om detta arbete finns under kapitel 4 samt i myndigheternas återrapporter.

Efter att det förlängda uppdraget kommit i juni 2022 fick de tre klientnära myndigheterna i uppgift att kartlägga hur långt respektive myndighet hade kommit i arbetet med ökad upptäckt av våld.

Därefter upprättade Jämställdhetsmyndigheten en mall för de myndighetsspecifika målsättningarna och utvecklingsåtgärderna 2022–2024, i syfte att skapa förutsättningar

¹⁷ En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. I Regeringens skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.*

¹⁸ Jämställdhetsmyndigheten 2023. *Färdplan för myndighetssamverkan för ökad upptäckt av våld 2022–2022 – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen i samverkan.*

för de klientnära myndigheterna att lämna in enhetliga underlag till den gemensamma färdplanen, för det myndighetsspecifika och myndighetsgemensamma arbetet. Som arbetsverktyg för att fylla i mallen utformade Jämställdhetsmyndigheten även en matris för kartläggning, som skulle synliggöra befintligt material såväl som kvarstående arbete på respektive myndighet, utifrån uppdragets skrivningar.

Under hösten 2022 arbetade de tre klientnära myndigheterna med planering och förankring internt, för att kunna formulera myndighetsspecifika målsättningar och utvecklingsåtgärder för uppdragstiden. De tre klientnära myndigheterna lämnade in av generaldirektör beslutade underlag till den gemensamma färdplanen i januari 2023.

Vidare lämnade de klientnära myndigheterna in underlag till Jämställdhetsmyndigheten som sedan sammanställde en presentation för den muntliga delredovisningen för Regeringskansliet, Arbetsmarknadsdepartementet den 8 april 2024. De klientnära myndigheterna deltog också vid delredovisningen.

Slutligen har de klientnära myndigheterna lämnat in av generaldirektör beslutade underlag till Jämställdhetsmyndigheten i oktober 2024, inför denna slutrapportering av uppdraget.

Definitioner, perspektiv och aspekter som beaktats i arbetet på de klientnära myndigheterna

I den myndighetsgemensamma färdplanen¹⁹ fastslogs att de klientnära myndigheterna skulle beakta nedanstående våldsområden, våldstyper och särskilda utsattheter i arbetet med uppdraget. Ett barnrättsperspektiv, såväl som ett intersektionellt perspektiv (med diskrimineringsgrunderna som utgångspunkt) samt ett etiskt förhållningssätt skulle även genomsyra allt arbete i genomförandet av uppdraget.

Våldsområden

Med våld avses här delar av det våld som omfattas av regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, så som:

- Våld i nära relationer
- Hedersrelaterat våld och förtryck (inklusive barnäktenskap, tvångsäktenskap, vilseledande till äktenskapsresa och könsstympning av flickor och kvinnor)
- Sexuell exploatering av barn, prostitution och människohandel för sexuella (och andra) ändamål
- Sexuella trakasserier och övergrepp

Våldstyper

I definitionen av våld ingår fysiskt våld, psykiskt våld, sexuellt våld, försummelse, ekonomiskt våld och materiellt våld.

Särskilt utsatta grupper

Vid genomförandet av uppdraget har myndigheterna beaktat våld gentemot personer i särskilt utsatta situationer, exempelvis personer med funktionsnedsättning, personer med psykisk ohälsa, skadligt bruk eller beroende samt personer som är utrikes födda eller hbtqi-personer. Hänsyn har också tagits till ålder, då exempelvis äldre kvinnor eller

¹⁹ Jämställdhetsmyndigheten 2023. Färdplan för myndighetssamverkan för ökad upptäckt av våld 2022–2022 – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen i samverkan.

flickor och unga kvinnor kan vara särskilt utsatta för våld. Åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2021–2023²⁰ lyfter detta särskilt.

Myndigheterna ska även ha säkerställt att rekommendationer och skyldigheter avseende anmälan till socialnämnden vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa är tydliga och tillgängliga för all personal inom varje myndighet.

Arbetets organisering

Styrgrupp

Inom uppdraget har funnits en styrgrupp som består av chefer från de samverkande myndigheterna. Styrgruppen har träffats en gång per halvår och har fattat de övergripande besluten i uppdragen.

Samverkansgrupp

Samverkansgruppen har bestått av en representant från varje myndighet, med undantag för Jämställdhetsmyndigheten som deltagit med två medarbetare. Samverkansgruppen har haft en beredande funktion gentemot styrgruppen och har tagit vissa beslut gällande det myndighetsgemensamma arbetet. Samverkansgruppen har träffats ungefär en gång per månad och har vid dessa tillfällen även bjudit in andra aktörer för kunskaps- och erfarenhetsutbyten samt kunskapshöjande seminarier.

Kommunikationsgrupp

Jämställdhetsmyndigheten har samordnat en kommunikationsgrupp, bestående av en kommunikatör från varje myndighet. Kommunikationsgruppen har arbetat på uppdrag av och i samarbete med samverkansgruppen. Kommunikationsgruppen tog under 2023 fram en kommunikationsplattform för uppdraget samt ett budskapsunderlag, vilka beslutades av styrgruppen. Kommunikationsgruppen har vidare arbetat med uppdatering och revidering av extern kommunikation på myndigheterna samt gemensamma kommunikativa insatser.

Samverkan med Statens servicecenter

Statens servicecenter tillhandahåller tjänster på uppdrag av de avtalsanslutna myndigheterna; Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Statens servicecenters servicehandläggare träffar ovanstående myndigheters kunder på de i dagsläget 147 servicekontoren.

Jämställdhetsmyndigheten har under uppdragstiden haft löpande kontakt med Statens servicecenter. En representant från Statens servicecenter har också besökt ett av samverkansgruppens möten. I december 2023 träffade samverkansgruppen återigen samma representant från Statens servicecenter samt gjorde ett studiebesök på ett av myndighetens servicekontor i Stockholm. Vidare har det diskuterats möjligheter att ta fram ett uppdaterat gemensamt metodstöd om våld som servicehandläggarna skulle kunna använda i sin kontakt med de avtalsanslutna myndigheternas kunder.

²⁰ Regeringskansliet 2021. Åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2021–2023.

Samordningsförbunden och Nationella nätverket för samordningsförbund (NNS)

Lagen om Finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (Finsam) gör det möjligt för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun och region att arbeta tillsammans i samordningsförbund. Jämställdhetsmyndigheten ska inom ramen för uppdraget stödja samordningsförbunden, vars uppgift är att stödja samverkan och finansiera insatser för individer som är i behov av samordnande rehabiliteringsinsatser, med bland annat kompetensutveckling för personal i deltagande verksamheter.

NNS är en politiskt styrd intresseorganisation för 72 samordningsförbund fördelade över hela landet. NNS uppgift är utöver att vara språkrör även att stödja samordningsförbunden i deras utvecklingsarbete, vara ett forum för dialog, erfarenhetsutbyte, kunskapspridning och gemensamt lärande.

Under den första uppdragsperioden 2019–2021 genomförde NNS en pilotverksamhet för upptäckt av våld vid några samordningsförbund.

Jämställdhetsmyndigheten har under perioden 2022–2024 lämnat 1 000 000 kronor per år i ekonomiskt stöd till NNS inom ramen för uppdraget. Möten har även hållits kontinuerligt mellan Jämställdhetsmyndigheten och NNS för att tillförsäkra en informationsöverföring mellan den nationella nivån och den regionala och lokala nivån. NNS har inför varje år lämnat in en ansökan om bidrag och även redovisat hur föregående års bidrag har använts. Såväl representanter för NNS som olika samordningsförbund har bjudits in till samverkansgruppens möten för kunskaps- och erfarenhetsutbyten. Samverkansgruppen har under 2024 även besökt ett samordningsförbund på plats ute i deras verksamhet.

DET MYNDIGHETSGEMENSAMMA ARBETET

I detta kapitel presenteras de aktiviteter som myndigheterna genomfört i samverkan och tillsammans med andra myndigheter och aktörer.

Kunskaps- och erfarenhetsutbyten

En form för samverkan med andra aktörer har varit kunskaps- och erfarenhetsutbyten, som samverkansgruppen löpande bjudit in till.

Syftet med dessa kunskaps- och erfarenhetsutbyten har varit att skapa bättre förutsättningar för ett fördjupat samtal utifrån de frågor som myndigheterna samverkat kring och olika temaområden, liksom olika kunskapsfrågor generellt. Ytterligare ett syfte har varit att bidra till ett mer långsiktigt kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan myndigheter och mellan myndigheter och övriga aktörer.

Dessa fortbildningstillfällen har dessutom bidragit till uppfyllelsen av den fjärde politiska målsättningen i regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor²¹ om förbättrad kunskap och metodutveckling för berörda yrkesverksamma.

Under åren 2022–2024 hölls totalt 14 kunskaps- och erfarenhetsutbyten. Dessa var:

- Regeringskansliet, Justitiedepartementet, Straffrättsenheten angående Ju2021 Straffansvar för psykiskt våld. Samverkansgruppen gavs möjlighet att höras om erfarenheter av arbete med psykiskt våld i den egna myndigheten och lämna synpunkter på utredningen om hur det straffrättsliga skyddet mot psykiskt våld kan stärkas.
- Myndigheten för delaktighet, med fokus på A2021/02052 Uppdrag att inventera relevanta aktörers kunskap om våldsutsatthet bland personer med funktionsnedsättning och föreslå åtgärder. Samverkansgruppen gavs möjlighet att delge information om arbetet med ökad upptäckt av våld bland personer med funktionsnedsättning.
- Socialstyrelsen, om myndighetens utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall, som identifierar systemfel i samhällets stöd och skydd till våldsutsatta barn och vuxna. Socialstyrelsen presenterade de viktigaste slutsatserna från den senaste utredningen ”Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2018–2021.”
- Jämställdhetsmyndigheten, med fokus på uppdrag att höja kunskapen om våldsutsatta personer som lever med skyddade personuppgifter, med fokus på kvinnor och barn (A2021/00971).
- Jämställdhetsmyndigheten, information om ett pilotprojekt²² som myndigheten tillsammans med fyra länsstyrelser arbetat med kring hur våld i nära relationer påverkar arbetsförmågan och relationer på arbetsplatsen.

²¹ En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. I Regeringens skrivelse 2016/17:10. *Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.*

²² Western Education – Centre for Research & Education on Violence Against Women and Children 2021. Kan arbetsplatsen vara trygg när hemmet inte är det? Hur våld i nära relationer påverkar arbetsförmågan och relationer på arbetsplatsen. [Kan arbetsplatsen vara trygg när hemmet inte är det?](#)

- Nationellt nätverk för samordningsförbund (NNS) och samordningsförbunden Halland och Kalmar informerade om sitt arbete med att fråga om våldsutsatthet.
- Statens servicecenter, inledande samtal med samverkansgruppen om former för fortsatt samverkan.
- Statens servicecenter, studiebesök på servicekontoret i Liljeholmen och samtal mellan samverkansgruppen och representanter för Statens servicecenter om fortsatt samverkan och utveckling av ett myndighetsgemensamt metodstöd.
- Kriminalvården, information om hur myndigheten arbetar med att upptäcka våld i nära relationer samt om deras arbete med våldsutövare.
- Samordningsförbundet Skaraborg, samverkansgruppen gjorde ett studiebesök på samordningsförbundets kansli i Skövde samt besökte en verksamhet där man ställer frågor om våld på rutin.
- Länsstyrelsens nationella samordnare mäns våld mot kvinnor, information om Länsstyrelsens arbete mot våld.
- Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH), information om deras uppdrag och verksamhet samt samtal om hedersrelaterat våld och förtryck samt att fråga om utsatthet.
- Nationellt nätverk för samordningsförbund (NNS), information om NNS pågående och planerade arbete.
- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), information om deras kvinnofridsarbete.

Kunskapshöjande seminarier

En annan form för samverkan har varit kunskapshöjande seminarier, som hållits i samverkansgruppen. Syftet med de kunskapshöjande seminarierna har varit att representanterna i samverkansgruppen ska få med sig kunskap, idéer och verktyg för att kunna bedriva ett systematiskt och långsiktigt arbete på sina respektive klientnära myndigheter, för att öka upptäckten av våld och för att se till att våldsutsatta får de insatser de har rätt till. Eftersom myndigheterna efter avslutat uppdrag ska ha implementerat arbetet med ökad upptäckt av våld i ordinarie verksamheter har några av de kunskapshöjande seminarierna handlat om implementering. I samverkan mellan de fem myndigheterna har specifika utmaningar och behov i implementeringsarbetet kunnat avhandlas.

Efter de kunskapshöjande seminarierna har det hållits efterföljande workshoppar. Ibland har även de samverkande myndigheterna haft workshoppar utan extern part. Syftet med dessa workshoppar har varit att ha ett strukturerat samtal och erbjuda varandra kollegialt stöd i att implementera arbetet med ökad upptäckt av våld.

Under åren 2022–2024 hölls totalt åtta kunskapshöjande seminarier. Dessa var:

- Socialstyrelsen, om implementering och hur implementeringsforskning har använts i uppdrag på Socialstyrelsen som ett exempel att inspireras av.
- IGOR - gemensamt projekt mellan polisområde Stockholm city (ansvar lokalpolisområde Södermalm) och Södermalms stadsdelsförvaltning, om deras arbete från samverkan till samhandling – i arbetet kring våld i nära relation.
- Ulrica von Thiele Schwarz, senior forskare vid Karolinska institutet samt professor i psykologi vid Mälardalens universitet, om implementeringens olika faser, om möjliggörande faktorer och hinder på vägen med utgångspunkt i ”Implementeringsboken - Så inför du nytt som gör nytta”.

- Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket, presentation av hur arbetet för ökad upptäckt av våld är organiserat på respektive myndighet samt var frågor om våld ställs på rutin respektive indikation.
- Kommunikatörerna från Jämställdhetsmyndigheten och Socialstyrelsen, höll i en workshop för samverkansgruppen, med fokus på budskap, utifrån uppdragets övergripande kommunikationsstrategi.
- Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket, redovisade ifyllda matriser för kartläggning, för att synliggöra befintligt material såväl som kvarstående arbete på respektive myndighet, utifrån uppdragets skrivningar.
- Socialstyrelsen, presentation av myndighetens skade- och dödsfallsutredningar 2022–2023.
- Socialstyrelsen, presentation av samordningsuppdraget gällande det återfallsförebyggande arbetet med våldsutövare.

Workshoppar jämställdhetsintegrering, ökad upptäckt av våld och utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden

En ytterligare form för samverkan har varit två myndighetsgemensamma workshoppar för tjänstepersoner som arbetar på de fem samverkande myndigheterna med jämställdhetsintegrering, uppdrag om ökad upptäckt av våld och uppdrag att implementera en plan för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden.

Syftet med dessa workshoppar var att samla medarbetare som arbetar med dessa frågor på myndigheterna för att hitta synergier och stödja implementeringen av arbetet med de olika uppdragen. Dessa workshoppar har erbjudit en möjlighet för tjänstepersoner som arbetar med de tre olika uppdragen att mötas, både inom myndigheterna och över myndighetsgränserna. Dessa tillfällen har också syftat till att bidra med draghjälp i de frågor som myndigheterna har uppdragits att arbeta med i sina respektive verksamheter. Den samlade kunskapen bedöms ha givit ett mervärde för samtliga parter och skapat en värdefull grund för framtida samarbeten.

Frukostmöte mellan myndigheternas generaldirektörer

Jämställdhetsmyndighetens generaldirektör bjöd under Almedalsveckan 2024 in de samverkande myndigheternas generaldirektörer till ett frukostmöte. Samtliga myndigheters generaldirektörer förutom Försäkringskassans deltog i mötet. Syftet var att diskutera arbetet inom det myndighetsgemensamma uppdraget och att stämma av hur det går med måluppfyllelsen på respektive myndighet samt hur generaldirektörerna ser på förutsättningarna för det fortsatta arbetet framåt. Tanken med mötet var också att inleda ett samtal som sedan kunde fortsätta i samband med spridningskonferensen i november. Att lyfta frågan om ökad upptäckt av våld till myndigheternas högsta ledning bedöms vara en framgångsfaktor för ett långsiktigt hållbart arbete.

Kommunikativa insatser

Informationsinsatser

Några gånger under uppdragstiden, bland annat i samband med FN:s internationella dag för avskaffandet av våld mot kvinnor, har myndigheterna uppmärksammat arbetet med ökad upptäckt av våld på sina externa hemsidor och i sociala medier.

Spridningskonferens

I november 2024 genomförde de samverkande myndigheterna en spridningskonferens på Medelhavsmuseet i Stockholm. Syftet med konferensen var att belysa betydelsen av ledning och styrning för att arbetet med ökad upptäckt av våld ska kunna göras uthålligt över tid och implementeras i myndigheternas ordinarie verksamheter. Ytterligare ett syfte var att inspirera andra myndigheter och samhällsaktörer att arbeta med frågan om ökad upptäckt av våld genom att presentera konkreta resultat och goda exempel från arbetet inom regeringsuppdraget, att berätta om hur myndigheterna har samverkat samt visa på fördelarna med samverkan kring frågor om ökad upptäckt av våld.

Under konferensen presenterades arbetet med ökad upptäckt av våld av de ingående myndigheterna och ett samordningsförbund. Även representanter från Regeringskansliet medverkade. Samtliga generaldirektörer från de samverkande myndigheterna samt Statens servicecenter deltog också i ett panelsamtal. Cirka 70 personer deltog på plats och omkring 450 personer var anmälda att följa konferensen digitalt. Konferensen spelades även in och går att se i efterhand på Jämställdhetsmyndighetens Youtubekanal.

DET MYNDIGHETSSPECIFIKA ARBETET

I följande kapitel presenteras en sammanställning av det myndighetsspecifika arbetet på Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket. Kapitlet beskriver myndigheternas mål och inriktning för arbetet, vilka åtgärder som genomförts och vilka resultat dessa har gett samt hur arbetet framåt kommer att se ut. För en fullständig redovisning se respektive myndighets återrapport.²³

Arbetsförmedlingen

Mål och inriktning

Arbetsförmedlingen har fastslagit att våldsperspektivet bör beaktas i bedömningen av arbetssökandes förutsättningar att söka, få och behålla ett arbete eller studier då våldsutsatthet och våldsutövande kan vara en dold orsak till arbetslöshet. Arbetsförmedlingens övergripande mål med uppdraget att öka upptäckten av våld är att arbetssökande som är våldutsatta eller våldsutövare upptäcks och hänvisas vidare till rätt instans för att få stöd eller skydd vid behov.

Myndigheten har under uppdragsperioden 2022–2024 verkat för en förbättrad upptäckt av våld genom att utveckla myndighetens rutiner och metoder för att ställa frågor om våld på rutin samt hänvisa våldutsatta och våldsutövare till rätt instans för stöd samt vid behov även göra en bedömning om eventuell anpassning av arbetssökandes planering. Arbetsförmedlingens fokus under uppdragsperioden har varit att verka för att utbilda alla medarbetare som kan komma i kontakt med arbetssökande. Medarbetarna ska ha kunskap om våld i nära relationer samt vilka konsekvenser våldet kan få på arbetssökandet. Fokus har även varit att tydliggöra processen och ärendehantering i arbetet med att upptäcka arbetssökandes eventuella erfarenheter av våld och att hänvisa samt anpassa arbetssökandes planering vid behov. Utvecklingsåtgärderna har genomförts i syfte att implementera och integrera arbetet i ordinarie verksamhet över tid.

Målsättningar för uppdragsperioden har varit att införa en standardiserad rutinfråga om våld, att öka medarbetares och chefers kunskap om våld i nära relationer samt att stärka stödet för de som arbetar nära arbetssökande och att stödja ledning och styrning för att göra arbetet uthålligt över tid och integreras i myndighetens ordinarie verksamhet.

Arbetsförmedlingen har under uppdragsperioden genomfört två enkätundersökningar för att följa upp arbetet med att öka upptäckten av våld. Dessa handlade bland annat om medarbetarnas kunskaper om rutiner och metoder och om att ställa frågor om våld. Enkäterna riktade sig till medarbetare som kommer i kontakt med arbetssökande samt sektionschefer i linjeorganisationen och gick ut till cirka 6 500 medarbetare och chefer. Enkätundersökningen som genomfördes i september 2023 besvarades av 4 450 medarbetare, vilket utgjorde 84 procent av medarbetarna som kommer i kontakt med

²³ Arbetsförmedlingen 2024. Återrapport - Uppdrag om ökad upptäckt av våld 2022–2024. [Arbetsförmedlingen återrapport](#)
Försäkringskassan 2024. Rapport – redovisning av regeringsuppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2022–2024. [Försäkringskassan rapport](#)
Migrationsverket 2024. Rapport - Ökad upptäckt av våld för åren 2022–2024. [Migrationsverket rapport](#)

arbets sökande. Den uppföljande enkätundersökning som genomfördes i mars 2024 besvarades av 4 615 medarbetare.

Genomförda utvecklingsåtgärder och resultat under uppdragstiden

Rutiner och metoder för upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande samt förstärkt stöd till relevant personal med klientkontakter

Under föregående uppdragsperiod togs flera utbildningar fram för att öka kunskapen om våld i nära relationer. Under denna uppdragsperiod har såväl utbildningsmaterial som metodstöd reviderats. Under 2023 identifierades de medarbetare som inte genomfört utbildningen *Ökad upptäckt av våld*, vilken är obligatorisk för medarbetare som är i kontakt med arbets sökande. Under 2023 fick alla chefer i linjeorganisationen dvs. chefer på alla nivåer såsom region- och avdelningschefer, enhetschefer och sektionschefer, ansvar för att säkerställa att deras medarbetare genomfört den obligatoriska utbildningen. Många chefer hade då redan integrerat utbildningen i introduktionen av nya medarbetare. Idag har 98 procent av medarbetarna i linjeorganisationen utbildats i våld i nära relationer. Myndighetens uppföljning visade att de som genomfört utbildningen anser sig ha tillräckliga kunskaper om rutiner och metoder samt känner sig säkrare på vart de ska hänvisa de som behöver stöd. Medarbetare som genomfört utbildning uppger också i högre utsträckning att de ställer frågor om våld.

Det finns sedan tidigare även avtalskrav som innebär att alla medarbetare hos Arbetsförmedlingens leverantörer som arbetar med eller nära deltagare ska ha genomfört utbildning om våld i nära relationer.

I oktober 2023 infördes en standardiserad rutinfråga om våld till arbets sökande inom jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar, etableringsprogrammet, SIUS-programmet samt i alla samtal inom den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. Arbetsförmedlingens huvudsakliga roll är att hänvisa arbets sökande till rätt stödinstitutioner och att bedöma våldets konsekvenser för arbets sökande.

De enkätundersökningar som gjorts 2023 och 2024 visade att betydligt fler medarbetare ställer frågor om våld på rutin och att rutinfrågor medför att mer våldsutsatthet och våldsutövande upptäckt. Enligt enkätundersökningarna ökar upptäckten med 400 procent när man ställer frågor om våld på rutin. Enkätundersökningarna visade också att en majoritet av medarbetarna uppger att de är säkra på rutiner och metoder samt vart de ska hänvisa personer med stödbehov.

Stöd till ledning och styrning

Arbetsförmedlingen följer en nationell arbetsprocess vid implementering av olika utvecklingsinitiativ. I början av 2023 genomfördes dialoger med chefer och stödfunktioner i linjeorganisationen för att förankra och planera arbetet. Under augusti - december 2023 hade myndigheten ett nationellt nätverk med representanter från regional och lokal nivå, vilka fungerade som nyckelfunktioner under implementeringen. Dialoger har även förts gällande att ta fram ett uppföljningssystem för arbetet med ökad upptäckt av våld.

Övriga åtgärder och resultat

Arbetsförmedlingen har vidare genomfört både interna och externa kommunikationsinsatser, deltagit i konferenser, möten och nätverk samt arbetat med kunskapsproduktion. Arbetsförmedlingen som arbetsgivare har även utvecklat ett HR-material för att arbeta

med våld i nära relation internt och våld i nära relationer finns integrerat i myndighetens årshjul för det systematiserade arbetsmiljöarbetet. Chefer ställer frågor om hur medarbetarna har det i samband med hälsosamtal.

Det fortsatta arbetet

Arbetsförmedlingen har under uppdragsperioden fört dialoger för att ta fram ett uppföljningssystem för arbetet med ökad upptäckt av våld. Uppföljning av arbetet sker idag framför allt genom individuella samtal mellan medarbetare och chef. Myndigheten har vidare arbetat med underhållsplaner på nationell och regional nivå och har för avsikt att implementera en särskild årlig uppföljning av myndighetens fortsatta arbete. Myndigheten bedömer att arbetet är implementerat i ordinarie verksamhet och att arbetet övergår i förvaltning samt underhåll utifrån satt underhållsplan för uppföljning på myndigheten nationellt, regionalt och lokalt.

Försäkringskassan

Mål och inriktning

Försäkringskassans mål för myndighetens bidrag till jämställdhetspolitiken är att ”Försäkringskassan ska upptäcka och motverka mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.” Myndigheten använder en verksamhetslogik för uppföljning och utvärdering av jämställdhetsarbetet. Verksamhetslogiken beskriver de mål och effekter som Försäkringskassan vill uppnå i arbetet med att upptäcka och motverka mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Myndigheten har tagit fram ett flertal indikatorer för att kunna följa upp om myndighetens åtgärder leder till ökad måloffyllelse såsom;

- Handläggare uppger att de ställer frågor om våld i mötet med försäkrade.
- Handläggare uppger att de under det senaste året har upptäckt våld i mötet med enskilda.
- Medarbetare och chefer deltar i relevanta utbildningar.
- Medarbetare och chefer upplever att de har tillräckliga förutsättningar att bidra till arbetet med att upptäcka och motverka våld.
- Medarbetare och chefer upplever att deras närmsta chef efterfrågar resultat av arbetet med att upptäcka och motverka våld.
- Det framgår i akter att frågor om våld har ställts.
- Det framgår i akter att våld har upptäckts.
- Antalet anmälningar från Försäkringskassan till socialtjänst vid misstanke om att ett barn far illa ökar.
- Antal kommunikationsinsatser på webb, sociala medier m.m.
- Prioriterade dokument för styrning, stöd, planering, uppföljning har integrerats med information om våld.

Arbetet mot våld har bedrivits i två parallella spår; det ena har varit integrering i kärnverksamheten och det andra har varit särskilda insatser såsom utbildningar och informationskampanjer etc. Kombinationen av dessa två spår bedömer Försäkringskassan som framgångsrik. En stor utmaning har varit att uppdragstiden sammanfallit med ett för myndigheten ansträngt ekonomiskt läge. Trots det har Försäkringskassan varit

framgångsrikt i sitt arbete, vilket i stor utsträckning beror på att myndigheten arbetat med frågorna under lång tid.

Genomförda utvecklingsåtgärder och resultat under uppdragstiden

Kompetensutveckling

Myndigheten har sedan 2015 bedrivit omfattande utbildningsinsatser på området för både medarbetare och chefer inom prioriterade förmåner. Under uppdragstiden har cirka 5 000 deltagare tagit del av kompetensutvecklingsinsatser. På grund av att myndigheten befunnit sig i ett ekonomiskt ansträngt läge har deltagandet i utbildningar mer än halverats sedan 2023

Sjukpenning

Försäkringskassan har sedan tidigare beslutat att försäkringsutredare inom förmånen *sjukpenning* alltid ska ställa frågor om våld när de utreder förutsättningarna för återgång i arbete. Inom sjukförsäkringen har man tagit fram nya utredningsmetoder och våldsperspektivet är en integrerad del av dessa.

Försäkringskassan har under 2024 gjort en analys av arbetet med att upptäcka och motverka mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer inom sjukpenningärenden. Analysen är genomförd via en registerstudie där man har sökt i journaltexter för cirka 304 000 sjukpenningärenden. Det har också gjorts en aktstudie där man har granskat kortare textstycken från 1999 ärenden. Syftet med analysen och aktstudien var att undersöka om de insatser som gjorts har lett till att försäkringsutredare har ställt frågor om våld, om de upptäckt individer med erfarenhet av våld och om dessa individer fått eller sökt stöd. Utöver analysen har myndigheten även genomfört två enkätundersökningar, en under 2022 och en under 2024.

Enligt analysen från 2023 förekommer ordet våld i 31 procent av ärendena, vilket är en ökning från 2022 då motsvarande siffra var 21 procent. När ordet våld förekommer i akter handlar det i 98 procent av fallen om att försäkringsutredaren ställt frågor om våld. Analysen visade vidare att det är vanligast att inrikes födda kvinnor får frågor om våld samt att personer med psykiatriska diagnoser oftare får frågor om våld.

I enkätundersökningen från 2024 uppgav knappt 73 procent av försäkringsutredarna inom sjukpenning att de frågar alla eller de flesta om våld under utredningens gång. Detta är en ökning från 2022 då enkätundersökningen visade att 51 procent uppgav att de frågar alla eller de flesta om våld under utredningens gång.

Analysen och enkätundersökningen ger således olika svar på hur ofta försäkringsutredare ställer frågor om våld, vilket enligt Försäkringskassan kan ha flera olika förklaringar. För vidare läsning se Försäkringskassans redovisning.²⁴

Analysen av sjukpenningärenden visade att knappt 10 procent av de tillfrågade, som hade ett sjukpenningärende, uppgav att de har eller haft erfarenheter av våld.

Enkäten 2024 visar att sju av tio försäkringsutredare som ställer frågor om våld har träffat individer som berättat om erfarenheter av våld. 2022 svarade fem av tio detsamma.

I enkätundersökningen 2024 angav 65 procent av utredarna inom *sjukpenning* att de upplever sig ha god eller mycket god kunskap om hur man ska agera när den enskilda

²⁴ Försäkringskassan 2024. Rapport – redovisning av regeringsuppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2022–2024. [Försäkringskassan rapport](#)

berättar om erfarenheter av våld. Detta är en självrapporterad nedgång jämfört med 2022, då 75 procent uppgav att de hade god eller mycket god kunskap om hur man ska agera när den enskilde berättar om erfarenheter av våld. Det är dock viktigt att notera att det finns skillnader i grupsammansättningen mellan åren, vilket innebär att jämförelserna mellan 2022 och 2024 bör tolkas med försiktighet.

Underhållsstöd

Även inom *underhållsstöd* ska handläggare rutinmässigt ställa frågor om våld. Sedan 2022 har det skett en förändring i hur man informerar och ställer frågan om hot och våld inom *underhållsstöd*. År 2022 uppgav 86 procent av handläggarna inom *underhållsstöd* att de alltid eller oftast informerade och ställde frågan om hot och våld. Motsvarande siffra för 2024 var 69 procent. Dock har andelen som aldrig informerar eller ställer frågan om hot och våld minskat avsevärt 2024 jämfört med 2022.

I uppföljningen 2022 uppgav 70 procent av medarbetare som utreder *underhållsstöd* att de hade god eller mycket god kunskap om hur man ska agera när den enskilda har erfarenhet av våld. Detta har inte följts upp 2024.

Aktivitetsersättning

Inom aktivitetsersättning är metodstöd för att fråga om våld numera en del av förmånens ordinarie vägledning. Frågor om våld ska inom denna förmån ställas vid indikation, det vill säga när handläggaren misstänker att den enskilde är eller har varit utsatt för våld. På grund av ansträngd ekonomi har detta endast följts upp genom enkätundersökning under 2022 och då uppgav de flesta handläggare att de ställde frågor om våld i få ärenden.

Övriga förmåner

Flera förmåner och verksamhetsdelar har haft ambitioner att delta i utbildningar och ställa frågor om våldserfarenhet vid indikation under uppdragsperioden. Detta har inte kunnat genomföras på grund av omprioriteringar i verksamheten.

Övriga åtgärder och resultat

Ett gemensamt metodstöd för att ställa frågan om våld vid indikation togs fram och beslutades under 2023. I slutet av samma år togs en myndighetsgemensam funktionsbrevlåda fram för att ge stöd och hjälp åt handläggare. Denna kommer att finnas kvar uppdragstiden ut.

Försäkringskassan har under uppdragstiden genomfört flera kommunikationsinsatser, främst inlägg på sociala medier.

Vidare har myndigheten under uppdragstiden fortsatt att kartlägga var och hur man kan komma i kontakt med och upptäcka prostitution, människohandel och människoexploatering.

Försäkringskassan har därtill fortsatt att arbeta med att upptäcka och motverka våld utifrån ett arbetsgivarperspektiv.

Det fortsatta arbetet

Försäkringskassan har identifierat behov av ytterligare utvecklingsinsatser och har föreslagit följande åtgärder för att säkerställa ett långsiktigt arbete:

- Tydligare styrning och uppföljning

- Implementeringsinsatser såsom insatser för att integrera frågor om våld på rutin eller vid indikation i ordinarie verksamhet inom samtliga förmåner samt integrering av samtal om våld i modeller för planering av produktion och bemanning.
- Kunskapshöjande insatser för medarbetare och chefer.

Migrationsverket

Mål och inriktning

Arbetet mot våld har varit en del av Migrationsverkets handlingsplan för jämställdhetsintegrering sedan år 2016. Det strategiska arbetet intensifierades år 2019 när myndigheten fick det första uppdraget om ökad upptäckt av våld.

För många som kommer till Sverige kan Migrationsverket vara den första myndighet som de möter. Myndigheten har därför sett som en av sina viktigaste uppgifter att informera sökande om vad som utgör våld i en svensk kontext och hur våldsutsatta och förövare kan få hjälp. Migrationsverket menar att information som främjar självidentifiering är viktig då acceptansen för våld och uppfattningen om vad som är lagligt kan skifta.

Ytterligare ett mål har varit att öka kunskapen om våld bland medarbetare. Medarbetare ska känna till de rutiner som finns för att kunna hänvisa dem som lever med våld till rätt instans eller kunna göra möjliga anpassningar inom ramen för uppdraget. Medarbetare ska även veta hur de ska agera när de får indikation på att en sökande är eller riskerar att bli utsatt för våld.

Genomförda utvecklingsåtgärder och resultat under uppdragstiden

Rutiner och metoder för upptäckt av våldsutsatthet och våldsutövande samt förstärkt stöd till relevant personal med klientkontakter

De satsningar på information till sökande som gjorts inom föregående uppdrag har fortsatt och utökats i de kanaler och platser som Migrationsverket har tillgång till, det vill säga de egna lokalerna, hemsidan, utlandsmyndigheterna och viseringskontoren. På hemsidan finns skriftlig och muntlig information om våld på flera språk. Under förra uppdragsperioden togs det fram affischer och visitkort till Migrationsverkets utlandsmyndigheter som i ord och bild uttrycker att våld i nära relationer är förbjudet samt att barn inte får utsättas för våld. Dessa affischer är nu även uppsatta i de lokaler där Migrationsverket bedriver samhällsintroduktion för asylsökande i Sverige och i de lokaler där kvotflyktingar får information innan resan till Sverige. Nya affischer har också tagits fram för viseringskontoren utomlands, vilket innebär att de drygt 130 000 personer som kom till landet genom viseringar under 2024 nåtts av budskapet.

På försök har Migrationsverket tagit fram riktad samhällsinformation till asylsökande kvinnor. 60 kvinnor från olika språkgrupper informerades i mindre grupper om ekonomisk jämställdhet och våld i nära relationer. Insatsen var mycket uppskattad av deltagarna.

Det finns idag rutinhandböcker och metodstöd för ökad upptäckt av våld i alla ärendeslag som handläggs av Migrationsverket förutom medborgarskap. Under uppdragsperioden har stödmaterialet uppdaterats och fler har tillkommit. Ett exempel på en sådan ny rutin är hur våld ska dokumenteras.

Medarbetare på Migrationsverket har löpande informerats om tillgängligt stödmaterial såsom rutiner, filmade föreläsningar och utbildningar. Myndigheten har också satsat på verksamhetsanpassade case-övningar i olika ärendeslag. Teamledarna i operativ

verksamhet har fått genomföra en case-baserad utbildning som de i sin tur genomfört med sina handläggare i teamen. Knappt 1 000 personer har genomfört utbildningen.

Migrationsverket har sedan tidigare experter inom sakområdena könsrelaterat våld, hbtqi, barn, jämställdhet och funktionsnedsättning. Dessa experter har bildat nätverket likvärdig behandling, en struktur för utbyte av information och erfarenheter inom bl.a. området könsrelaterat våld, både nationellt och lokalt.

Efter föregående uppdrags slut riktade Jämställdhetsmyndigheten en uppmaning till Migrationsverket att börja ställa frågor om våld på rutin till sökande, i likhet med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Under uppdragsperioden har en rättsutredning gjorts på Migrationsverket rörande utredning av brott. I denna slås fast att myndigheten inte på eget initiativ ska utreda eller ta fram uppgifter i ett utlänningsärende som inte behövs i själva ärendet. Detta innebär att Migrationsverket inte kan ställa frågor om våld på rutin till sökande. Då våld kan vara en faktor i utredningen och det finns misstanke om våld, ska frågor ställas. Särskilda texter har tagits fram som stöd för handläggande personal. Dessa innebär att information om våld lämnas innan frågan ställs.

Stöd till ledning och styrning

Migrationsverket har under våren 2024 antagit en bindande policy, för området könsrelaterat våld som gäller sökande, med årlig uppföljning. Det är ett viktigt styrdokument som tydliggör hur chefer och medarbetare ska arbeta för att öka upptäckten av våld i verksamheten. De övergripande principerna för arbetet mot våld lyfts fram och vikten av utbildning och kunskap betonas för att kunna upptäcka och hantera våldsutsatthet. Då utsatthet för våld kan påverka den sökandes ärende är det en fråga om rättssäkerhet.

Arbetet mot våld är också en viktig del i Migrationsverkets arbete med jämställdhetsintegrering och likvärdig behandling.

Inom tillståndsprocessen görs enhetsbaserade kvalitetsuppföljningar och under uppdragsperioden har underlaget för dessa kompletterats med två frågor om våld.

Våld som ett arbetsmiljöproblem

Migrationsverket har valt att även arbeta med våld som ett arbetsmiljöproblem. Ansvariga för uppdraget har tillsammans med HR föreläst om våld i nära relationer på möten för chefer. I den obligatoriska introduktionskursen för nya chefer ingår våld i nära relationer i avsnittet om arbetsmiljö. Ett APT-material har tagits fram med fokus på medarbetares utsatthet. En viktig del av arbetsmiljöarbetet har varit att inkludera information om våld i stöddokument som handlar om arbetsmiljö.

Det finns idag inte något centralt styrande dokument som anger när frågor om våld ska ställas, men i det fördjupade samtal som sker vid ohälsa ska medarbetare alltid tillfrågas om egen erfarenhet av våld. Detta kan exempelvis vara vid upprepad sjukfrånvaro. Migrationsverkets företagshälsovård har också i uppdrag att rutinmässigt fråga om våld när medarbetare kontaktar dem.

Hösten 2023 genomfördes en enkät gällande medarbetares erfarenhet av våld och hur det påverkar arbetsmiljön. Enkätens resultat överensstämde i stort med övriga medverkande myndigheter. På de medverkande myndigheterna uppgav mer än 44 procent av de svarande att de varit påverkade av våld, antingen självupplevt eller genom kollegors erfarenheter. På flera punkter skiljde dock Migrationsverket ut sig från huvudresultatet. Medarbetare sa sig i högre grad ha fått utbildning om våld och kunde bättre identifiera

varningssignaler hos kollegor. Medarbetare hade också i högre omfattning berättat för någon på arbetsplatsen om sin utsatthet eller var beredda att berätta om detta för någon på arbetet. I samband med att medarbetarenkäten skickades ut anordnades en kunskapsuppbyggande konferens för HR-avdelningen. Utöver föreläsningar och gruppövningar så fick deltagarna delta i rollspel för att lösa olika situationer där chefer kontaktade dem angående våldsutsatthet hos medarbetare.

Det fortsatta arbetet

Migrationsverket bedömer att kunskapen om våld i organisationen i nuläget är god. En gång om året ska alla chefer följa upp arbetet mot våld inom sin verksamhet enligt policyn för arbetet mot våld. Tillsammans med uppföljningen av målen i handlingsplanen för jämställdhetsintegrering bedöms detta som en hållbar och långsiktig fortlevnad av uppdraget. Därutöver finns nätverket för likvärdig behandling som omhändertar sårbarhetsperspektivet, de enhetsbaserade kvalitetsuppföljningarna inom tillståndprocessen och en ny beredningsmall för ett bestående resultat. För att säkerställa att arbetet mot könsrelaterat våld blir en naturlig del av det dagliga arbetet behöver de insatser som gjorts förvaltas. Verksamheten behöver fortsatt stöd på olika nivåer och därför behöver myndighetens ledning och chefer på alla nivåer visa att arbetet för att motverka könsrelaterat våld är en del av myndighetens jämställdhetsarbete.

Arbetet inriktat mot medarbetare som startades i föregående uppdrag har blivit en naturlig del av HR-avdelningens och chefers arbetsmiljöarbete. Som nämnts ovan genomgår nyanställda chefer en grundutbildning där våld anges som möjlig orsak till ohälsa. Denna utbildning ska sedan upprepas vart femte år så att alla chefer efter hand kommer att genomgå den. Material som tagits fram inom uppdraget kommer att finnas kvar även när regeringsuppdraget löper ut. I mallen utformad för chefer som ska användas vid medarbetares ohälsa finns frågan om våld med. Sidorna på intranätet som informerar om våld och riktar sig till både medarbetare och chefer innehåller, förutom information om hur man ska agera vid våldsutsatthet, hänvisningar till utbildningar och annat material.

SAMORDNINGSFÖRBUNDEN OCH NNS

I detta kapitel beskrivs det arbete som samordningsförbunden och Nationella nätverket för samordningsförbund (NNS) har genomfört under åren 2022–2024 för öka upptäckten av våld bland de individer som omfattas av samordningsförbundens insatser. För vidare läsning om samordningsförbundens och NNS arbete se deras slutredovisning.²⁵

Såsom beskrivs i kapitlet *Organisering av samverkan* gör Lagen om Finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (Finsam) det möjligt för Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun och region att arbeta tillsammans i samordningsförbund.

NNS är en politiskt styrd intresseorganisation för 72 samordningsförbund och har i uppgift att stödja samordningsförbunden i deras utvecklingsarbete, vara ett forum för dialog, erfarenhetsutbyte, kunskapsspridning och gemensamt lärande.

Inom ramen för uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021 genomförde NNS en pilotverksamhet med några samordningsförbund som utbildades och förbereddes för att börja ställa frågor om våld på rutin, med hjälp av ett formulär med sju validerade frågor om fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. Vid starten 2019 ingick sju samordningsförbund i pilotverksamheten. Idag har 50 samordningsförbund anslutit sig till arbetet med att upptäcka våld och cirka 8 000 ifyllda frågeformulär samlats in. NNS har tagit fram statistik över de inkomna svaren, vilka visat följande.

- 52% av kvinnorna och 30% av männen svarar JA på frågor gällande psykiskt våld. Det innebär att hen blivit hotad, kontrollerad, förnedrad, trakasserad eller liknande av närstående.
- 41% av kvinnorna och 25% av männen svarar JA på frågor om fysiskt våld. Hen har blivit slagen sparkad, knuffad eller skadad på något annat sätt av en närstående.
- 28% av kvinnorna 5% av männen har svarat JA på frågor om sexuellt våld. Hen har känt press att mot sin vilja delta i eller se på sexuella handlingar av närstående.
- 38% av kvinnorna och 14% av männen har svarat JA på frågor om sexuella kränkningar. Hen har varit utsatt för verbala, psykiska och /eller fysiska sexuella kränkningar från närstående.
- 36% har upplevt våld som barn

Statistiken påvisar ett samband mellan behov av rehabiliterande insatser mot egenförsörjning och erfarenheter av olika former av våld, samt att kön spelar roll.²⁶

NNS menar att många individer vittnar om en medvetandehöjning som kan bidra till att rehabiliteringsresan mot egenförsörjning förkortas samt att personalen i de finsamfinansierade insatserna upplever att de fått större kunskap och förståelse för sambandet mellan våld och utanförskap. Personalen upplever också en trygghet i att ställa frågor om våld på rutin genom frågeformuläret istället för att fråga på indikation.²⁷

²⁵ NNS 2025. [NNS slutredovisning](#)

²⁶ NNS. Statistik 2014-12-19.

²⁷ NNS 2024. NNS och samordningsförbundens arbete och insatser inom regeringsuppdraget att öka upptäckten av våld under 2023.

NNS har vidare anlitat företaget Payoff för att utvärdera den samhällsekonomiska effekten av att upptäcka våldsutsatthet/våldsutövande hos individer i behov av arbetsrehabiliterande insatser mot egenförsörjning. Utvärderingen²⁸ lyfter några specifika slutsatser och rekommendationer;

- Det är viktigt att ställa frågor om våld vid upprepade tillfällen.
- Personal som ska ställa frågor om våld behöver löpande kompetensutveckling.
- Samordningsförbunden bör fungera som ett screeningsverktyg för att upptäcka våld, behandling därefter bör tas om hand av specialister. Varje samordningsförbund bör upprätta kontaktvägar till lokala specialistresurser.
- Projektledningen bör se över rutinerna för uppföljning, analys och återkoppling till personalen.
- NNS bör se över vilket teknikstöd som skulle kunna utvecklas för att underlätta administration och uppföljning av inkomna formulär.
- NNS bör utreda hur arbetet ska kunna fortsätta utan extern finansiering.
- Arbetet inom uppdraget behöver utvärderas ytterligare.

NNS har därefter under 2024 upplåtit åt Payoff att göra en fördjupning av den tidigare utvärderingen. Studien visar att den ekonomiska effekten av att ställa frågor om våld är stor. Att ställa frågor om våld ska, enligt Payoff, ses som ett sätt att öka effektiviteten i de insatser som samordningsförbunden finansierar samtidigt som det förbättrar individens möjligheter att leva ett bra liv och bli självförsörjande genom arbete. Vidare lämnar Payoff ett antal rekommendationer för NNS:s fortsatta arbete.²⁹

²⁸ Payoff 2024-01-19. Samhällsekonomisk utvärdering av effekter av NNS och samordningsförbundens regeringsuppdrag kring våld i nära relationer.

²⁹ Payoff 2025-02-02. Fördjupad utvärdering av NNS och samordningsförbundens projekt, på uppdrag av Jämställdhetsmyndigheten, att arbeta för ökad upptäckt av våld.

RESULTAT OCH ANALYS

I detta kapitel analyserar Jämställdhetsmyndigheten resultaten av det myndighetsgemensamma och det myndighetsspecifika arbetet samt det arbete som samordningsförbunden och NNS har genomfört.

Det myndighetsgemensamma arbetet

Samverkan mellan de fem myndigheterna i uppdraget

I denna rapportens andra kapitel beskrivs syftet med samverkan. Målsättningen med samverkan har varit ökad samsyn, gemensamt lärande, effektivare arbetsprocesser, samt större likvärdighet i arbetssätt och kommunikation, fördjupad kunskap om övriga myndigheters regelverk och förutsättningar samt om situationen för de som lever med våld och som många gånger är aktuella hos flera myndigheter samtidigt.

Vidare önskades att arbetet i samverkan skulle bidra till ett myndighetsgemensamt budskap och gemensamma initiativ, att myndigheterna tillsammans skulle utgöra en samlad kraft i arbetet med ökad upptäckt av våld och att myndigheternas gemensamma arbete skulle göra att arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor på sikt blir ett samhällsuppdrag för alla.

De fem samverkande myndigheterna har träffats nästan varje månad under uppdragstiden. Samverkansgruppens möten har berett möjlighet för kontaktpersonerna i uppdraget att diskutera och hämta stöd från varandra i arbetet med ökad upptäckt av våld. Detta har varit särskilt viktigt då arbetet mot våld har varit olika prioriterat i de olika myndigheterna. Mötena har även gett kontaktpersonerna kunskaper om varandras verksamheter och arbetssätt. Dessutom har myndigheterna inspirerat varandra med sitt arbete, vilket bland annat lett till att de besökt varandras myndigheter för att föreläsa.

Vidare har kunskaps- och erfarenhetsutbyten samt kunskapshöjande seminarier för samverkansgruppen gett deltagarna kunskaper om andra myndigheters och samhällsaktörers verksamheter samt om olika sakområden som kunnat vara användbara i implementeringsarbetet. Dessa tillfällen har även öppnat upp för fortsatta kontakter mellan myndigheterna i uppdraget och andra relevanta samhällsaktörer. Genom kontakten med andra myndigheter har vi även kunnat sprida budskapet om vikten av samverkan då de samverkande myndigheterna i uppdraget fungerat som ett gott exempel. Att några av Sveriges största myndigheter samverkat för att öka upptäckten av våld har gett tyngd åt ståndpunkten att arbetet mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är ett gemensamt ansvar för alla.

De två workshoppar som genomförts med representanter från samtliga fem myndigheter som arbetar med jämställdhetsintegrering, uppdrag om ökad upptäckt av våld och uppdrag att implementera en myndighetsgemensam plan för att öka utrikes födda kvinnors inträde på arbetsmarknaden gav ett stort mervärde för deltagarna. Genom dessa träffar har deltagarna fått reflektera samt diskutera utmaningar och framgångsfaktorer inom och mellan myndigheterna och uppdragen. Workshopparna har medfört att medarbetare som står med liknande utmaningar fått möjlighet att utveckla ett samarbete som kan vara till nytta för dem alla. Det är tydligt för Jämställdhetsmyndigheten att arbetet mot våld i nära relationer behöver inkluderas i myndigheternas jämställdhetsarbete och

den struktur som finns för arbetet med jämställdhetsintegrering för att kunna vara effektivt och uthålligt över tid.

Jämställdhetsmyndigheten ser att det hade varit fördelaktigt att involvera fler medarbetare från de klientnära myndigheterna i myndighetsgemensamma aktiviteter. När endast kontaktpersonerna eller ett litet antal medarbetare involveras i arbetet riskerar det att bli sårbart och svårare att föra ut i de stora organisationerna. Tyvärr har det inte varit möjligt att bjuda in fler medarbetare då de klientnära myndigheterna framfört att handläggarna inte kunnat avsätta tid för annat än kärnverksamheten under uppdragstiden.

Samverkan med Statens servicecenter

Som ovan beskrivits har Jämställdhetsmyndigheten haft kontakt med Statens servicecenter löpande under uppdragstiden. Samverkansgruppen har också träffat en representant från Statens servicecenter vid ett par tillfällen samt besökt ett servicekontor. Under föregående uppdragsperiod togs en utbildningsfilm och ett metodstöd om våld fram för Statens servicecenters handläggare i samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket. Under den löpande kontakten med Statens servicecenter har det framkommit ett behov av att revidera metodstödet innehåll samt att göra det gällande för samtliga avtalsanslutna myndigheters ärenden, det vill säga även för Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Jämställdhetsmyndigheten ser att ett gemensamt metodstöd för att upptäcka våld skulle vara fördelaktigt för såväl Statens servicecenters handläggare som för dem som besöker servicekontoren. Ett gemensamt metodstöd skulle underlätta för handläggarna på Statens servicecenter som möter individer med ärenden hos flera myndigheter. Det skulle även innebära ett mer likvärdigt bemötande för de individer som besöker servicekontoren, oavsett vilken myndighet de har sitt ärende hos.

En utmaning med samverkan under detta regeringsuppdrag har varit att förstå Statens servicecenters organisation och uppdrag samt mandat och beslutsvägar för utvecklingsarbete. Därtill har Statens servicecenter inte haft något eget regeringsuppdrag om ökad upptäckt av våld, vilket försvårat arbetet med att upptäcka våld på servicekontoren. Trots att samtliga myndigheter i uppdraget varit positiva till att ta fram ett gemensamt metodstöd för servicehandläggarna har detta inte varit genomförbart under uppdragstiden.

Den 30 maj 2024 fick Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten och Migrationsverket tillsammans med Konsumentverket, Pensionsmyndigheten och Statens servicecenter i uppdrag att sammanställa och sprida information om ekonomiska aspekter av våld i nära relationer (A2024/00777). Jämställdhetsmyndigheten ser goda möjligheter att inom ramen för det uppdraget komma i mål med arbetet gällande ett myndighetsgemensamt metodstöd för Statens servicecenters handläggare.

Fortsatt samverkan

I och med uppdraget att sammanställa och sprida information om ekonomiska aspekter av våld i nära relationer kommer myndigheterna att fortsätta samverka genom regelbundna möten, utbildningstillfällen samt kunskaps- och erfarenhetsutbyten. Jämställdhetsmyndigheten ser att Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket kan ha ett behov av att fortsätta samverka för att säkerställa att det genomförda arbetet med ökad upptäckt av våld hålls vid liv samt fortsätter att utvecklas. Det kan även finnas fördelar med att fortsätta samverka kring fortsatt implementering och uppföljning av arbetet mot våld. En naturlig utveckling av arbetet är att fördjupa kunskaperna om

ekonomiskt våld. De tre klientnära myndigheterna har också mycket kunskap och erfarenhet att dela med sig av till Konsumentverket och Pensionsmyndigheten, som inte tidigare arbetat mot våld. Såsom ovan nämnts finns dessutom stora fördelar med en fortsatt samverkan gällande arbetet på Statens servicecenter och då särskilt framtagandet av ett gemensamt metodstöd om våld för samtliga avtalsanslutna myndigheter samt myndighetsgemensamma informationssatsningar om våld i nära relationer.

Det myndighetsspecifika arbetet

Utbildning, rutiner och metoder

Alla tre klientnära myndigheter har under såväl denna som tidigare uppdragsperiod satsat på att utbilda medarbetarna om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Samtliga myndigheter har även tagit fram och uppdaterat rutiner och metoder för att upptäcka våld samt arbetat för att göra dessa kända bland medarbetarna.

Arbetsförmedlingen har infört en obligatorisk utbildning och har utbildat så gott som samtliga medarbetare som har kontakt med arbets sökande. Myndighetens enkätundersökning från 2024 visar på att de medarbetare som svarat på enkäten i stor utsträckning upplever sig ha tillräcklig kunskap om rutiner och metoder för att upptäcka våld samt om vart medarbetare ska hänvisa arbets sökande som behöver stöd.

Försäkringskassan har utbildat många medarbetare, men antalet deltagare i kompetensutvecklingsinsatser har gått ner. Av Försäkringskassans enkätundersökning framgår att försäkringsutredarna inom förmånen sjukpenning i relativt stor utsträckning upplever sig ha kunskap om hur de ska agera när den enskilde har erfarenheter av våld.

På Migrationsverket fick de teamledare som genomfört den case-baserade utbildningen samt de handläggare som genomfört samma utbildning under ledning av sin teamledare svara på en enkät. Resultatet visade att 85 procent av teamledarna och 68 procent av handläggarna uppgav att de var trygga i sin roll i mötet med en sökande som är utsatt för våld. Vad gäller en sökande som utövar våld är motsvarande siffra 62 procent för teamledare och 42 procent för handläggare. Jämställdhetsmyndigheten finner det oklart hur många teamledare respektive handläggare som genomfört case-utbildningen. Det är också tydligt att teamledarna som genomfört utbildningen under ledning av en expert i betydligt högre utsträckning än handläggarna känner trygghet i mötet med en sökande med erfarenhet av våld. Det är dock värt att notera att det är handläggarna och inte teamledarna som möter de sökande och som således bör ha störst behov av kompetens.

Vidare finns behov av att utveckla utbildningar för att fördjupa medarbetarnas kunskaper om ekonomiskt våld hos samtliga klientnära myndigheter.

Att informera och fråga om våld

Arbetsförmedlingen införde i oktober 2023 en standardiserad rutinfråga om våld till arbets sökande inom jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar, etableringsprogrammet, SIUS-programmet samt i alla samtal inom den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. De enkätundersökningar som genomfördes 2023 och 2024 visade att betydligt fler medarbetare ställer frågor om våld på rutin och att rutinfrågor medför att mer våldsutsatthet och våldsutövande upptäcks. Enligt Arbetsförmedlingen ökar upptäckten med 400 procent när man ställer frågor om våld på rutin.

På Försäkringskassan ställs frågor om våld på rutin inom sjukpenning och underhållstöd. Inom aktivitetsersättning ställs frågor om våld vid indikation. Flera förmåner och

verksamhetsdelar har haft ambitioner att ställa frågor om våldserfarenhet vid indikation, med det har inte kunnat genomföras på grund av omprioriteringar i verksamheten. Även enkätundersökningarna på Försäkringskassan visade att våld upptäckts när medarbetarna ställer frågor om våld på rutin.

Utifrån Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans enkätundersökningar framgår att man genom att fråga om våldserfarenheter på rutin faktiskt upptäcker våld i betydligt högre utsträckning, vilket även är den bild som framkommer i forskning på området.³⁰

Eftersom en rättsutredning på Migrationsverket slagit fast att myndigheten inte på eget initiativ ska utreda eller ta fram uppgifter i ett utlänningsärende som inte behövs i själva ärendet, kan Migrationsverkets handläggare inte ställa frågor om våld på rutin till sökande. Migrationsverket har i sin slutredovisning skrivit fram att utsatthet för våld kan påverka den sökandens ärende och därför är en fråga om rättssäkerhet. Medarbetare ska således fråga om våld vid indikation då detta kan ha betydelse för ärendets utgång. Jämställdhetsmyndigheten bedömer att ställningstagandet ovan gör det svårare för handläggare att upptäcka våld, då det ställer större krav på handläggarnas kunskaper om våld och förmåga att inte utgå från stereotyper när de avgör vilka som ska frågas om våldserfarenhet. På Migrationsverket har man valt att satsa på strukturerad och återkommande information om våld för att främja självidentifiering. Huruvida detta tillvägagångssätt verkligen har fungerat och medfört att fler sökande berättat för myndigheten om sin våldsutsatthet framgår inte av det underlag som Jämställdhetsmyndigheten tagit del av. Migrationsverket har uppgett att de saknar möjlighet att följa upp hur informationen når de sökande då enkäter och liknande till gruppen inte får genomföras. Mot bakgrund av vad som är känt om att våldsutsatta sällan på eget initiativ berättar om sin utsatthet samt de erfarenheter som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan dragit från arbetet med att ställa frågor på rutin kan det därför inte sägas att Migrationsverket till fullo uppnått målsättningen att öka upptäckten av våld.

Ledning och styrning

I den samlade redovisningen av uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021 konstaterade Jämställdhetsmyndigheten att ledning och styrning har en avgörande betydelse för att arbetet med ökad upptäckt av våld ska kunna göras uthålligt över tid och implementeras i myndigheternas ordinarie verksamheter. Frågor om våld behöver ges tydlig prioritet av ledningen, med målsättningar, tilldelade resurser och efterfrågat resultat. Arbetet med att upptäcka våld behöver integreras i ordinarie modeller för att planera och genomföra myndigheternas verksamhet. Uppföljning och utvärdering bör ske systematiskt inom ramen för myndigheternas ordinarie uppföljning.³¹

Försäkringskassan beskriver i sin slutredovisning ett behov av tydligare styrning och uppföljning. I och med att myndigheten valt att inte ha tvärfunktionella perspektiv i sin verksamhetsplanering krävs en strukturerad dialog och insatser för att hålla frågan om våld levande.

³⁰ Socialstyrelsen 2014. *Att vilja se, vilja veta och att våga fråga. Vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet* och Nationellt centrum för kvinnofrid 2010. *Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen*.

³¹ Jämställdhetsmyndigheten 2022. *Samverkan för ökad upptäckt av våld – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen i samverkan. Samlad redovisning av uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021*. [Samverkan för ökad upptäckt av våld \(2022:9\) | Jämställdhetsmyndigheten \(jamstalldetsmyndigheten.se\)](#)

Inte heller på Arbetsförmedlingen är arbetet mot våld inkluderat i verksamhetsplaneringen utan styrs istället via olika processer. Under uppdragstiden har det förts dialoger med chefer om ett system för kontinuerlig uppföljning. Det är dock oklart för Jämställdhetsmyndigheten hur uppföljning kommer att ske.

På Migrationsverket har man antagit en bindande policy, för området könsrelaterat våld som gäller sökande, med årlig uppföljning. Av policyn framgår att i Migrationsverkets arbete för jämställdhetsintegrering inkluderas att upptäcka och arbeta med könsrelaterat våld hos sökande vid såväl våldsutsatthet som våldsutövande. Alla chefer ansvarar för att verksamheten bedrivs utifrån ett jämställdhetsperspektiv och alla medarbetare ska verka för att verksamheten bedrivs utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Chefer på alla nivåer ska ansvara för att medarbetare har den kunskap som krävs för att i sitt arbete kunna bemöta och rätt hänvisa sökande som är utsatta för eller utövar våld. Jämställdhetsmyndigheten konstaterar dock att det inte framgår av policyn *hur* chefer och medarbetare ska arbeta med att upptäcka våld eller *vem* som ansvarar för att följa upp upptäckten av våld.

Under uppdragstiden, både för detta uppdrag och det tidigare, har insatser skett för att lyfta ansvaret till den högsta ledningen. Trots detta, är det svårt att säga att frågorna om våld har fått tydlig och långsiktig prioritet av ledningen hos respektive myndighet, med målsättningar, tilldelade resurser och framför allt efterfrågat resultat.

Uppföljning och utvärdering

Samtliga tre klientnära myndigheter har på något sätt följt upp sitt arbete med att upptäcka våld. Försäkringskassan har tagit fram relevanta indikatorer för uppföljning och utvärdering inom ramen för sin verksamhetslogik. Myndigheten har under uppdragstiden även genomfört två enkätundersökningar (2022 och 2024) samt en analys av sjukpenningärenden (2024). Arbetsförmedlingen har under uppdragsperioden genomfört två enkätundersökningar för att följa upp arbetet med att öka upptäckten av våld. Migrationsverket har följt upp de case-baserade utbildningarna för operativ verksamhet genom att deltagarna fått svara på en enkät. Hösten 2023 genomfördes en enkät gällande medarbetarens erfarenhet av våld och hur den påverkar arbetsmiljön. Myndigheten har under våren 2024 även antagit en policy för området könsrelaterat våld, med årlig uppföljning.

Jämställdhetsmyndigheten bedömer det som mycket viktigt att de tre klientnära myndigheterna fortsätter att följa upp och utvärdera insatserna för att upptäcka våld även efter avslutat regeringsuppdrag. Vi önskar också en större tydlighet i *vad* man följer upp, *på vilket sätt* man följer upp samt *hur många* individer eller ärenden som omfattas av uppföljningen. Det är vidare bra att inte bara följa upp arbetet på myndighetsnivå utan att även göra uppföljningar närmare själva handläggningen exempelvis på avdelnings- eller enhetsnivå.

När det gäller Arbetsförmedlingen har uppföljningen skett bland de medarbetare som ska ställa frågor om våld på rutin. Det hade dock varit önskvärt att veta hur stor andel av myndighetens kunder som får frågor om våld på rutin. Det är vidare oklart hur Arbetsförmedlingen följer upp avtalskraven gällande utbildning om våld i nära relationer för myndighetens leverantörer.

Även Försäkringskassan har främst följt upp de förmåner där medarbetare ska ställa frågor på rutin. Eftersom den senaste enkätundersökningen visat på en nedgång vad

gäller såväl deltagande i utbildningar som upplevd kunskapsnivå är det av största vikt att fortsätta följa upp och försöka vända trenden.

På Migrationsverket ställs som ovan nämnts inte frågor om våld på rutin. Det är därför inte möjligt att följa upp hur många som ställer frågor om våld. Migrationsverket har satsat på utbildning för medarbetare men det framgår inte av det underlag som lämnats in till Jämställdhetsmyndigheten hur många och vilka medarbetare som tagit del av utbildningsinsatser, genomfört case etc. Det hade varit önskvärt att Migrationsverket följde upp och redovisade statistik över deltagandet i olika kunskaphöjande insatser för att säkerställa att så många som möjligt får rätt kompetens. Det hade även varit relevant att undersöka behovet av att införa obligatorisk utbildning om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer för samtliga medarbetare. När det gäller information om våld till sökande för att uppnå egenidentifiering av våldsutsatthet och våldsutövande skulle det vara intressant att veta om informationen faktiskt leder till ökad upptäckt av våld. Det har inte framkommit att Migrationsverket gjort någon uppföljning av hur informations-satsningarna till sökande tagits emot. Det är därmed oklart vilka effekter myndighetens informationsinsatser haft för våldsutsatta sökande.

Såväl Arbetsförmedlingen som Försäkringskassan har följt upp upptäckten av våldserfarenhet, främst genom enkätundersökningar till medarbetare som själva fått uppskatta hur mycket våld de upptäckt. Arbetsförmedlingen har för avsikt att implementera en särskild årlig uppföljning av myndighetens fortsatta arbete, det framgår dock inte hur denna är tänkt att gå till eller vad den ska följa upp. Migrationsverket har även uppgett att arbetet följs upp inom ramen för uppdraget om jämställdhetsintegrering.

I nuläget är det enbart de klientnära myndigheterna själva som utvärderat vissa av de insatser som de genomfört inom ramen för regeringsuppdraget. För att få en bättre och objektiv bild av hur effektivt arbetet med ökad upptäckt har varit skulle det vara en fördel att en oberoende extern aktör utvärderade myndigheternas insatser.

Våld som en arbetsgivarfråga

Samtliga tre klientnära myndigheter har påbörjat ett arbete med våld som en arbetsgivarfråga.

Arbetsförmedlingen har tagit fram ett APT-material med olika case och utbildning. Våld i nära relationer finns även integrerat i myndighetens årshjul för det systematiserade arbetsmiljöarbetet. Chefer ställer frågor om relationer och trygghet i sina hälsosamtal med medarbetare.

Försäkringskassan har inkluderat området våld i medarbetares nära relation i den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet, utbildningar för chefer, APT-material samt i en ny samtalsguide för chefens hälsosamtal med medarbetare.

Även på Migrationsverket har man inkluderat våld i nära relationer i utbildningsmaterial för chefer samt tagit fram ett APT-material om medarbetares egen utsatthet. Det finns inget centralt styrande dokument som anger när frågor om våld ska ställas, men i det fördjupade samtal som sker vid ohälsa ska medarbetare alltid tillfrågas om egen erfarenhet av våld.

På Socialstyrelsen ställs ännu inte frågor om våld till anställda, men ett arbete pågår med att ta fram en rutin och en vägledning för att kunna göra detta.

När frågor om våld inte ställs på rutin vid medarbetarsamtal för samtliga medarbetare utan enbart vid särskilda hälsosamtal finns alltid en risk för godtycklighet kring vilka som får frågor och att man därför missar våldsutsatthet och våldsutövande.

Förändringsarbete tar tid

De samverkande myndigheterna inom uppdrag om ökad upptäckt av våld har nu arbetat med frågor om våld i mer än sex år, vissa betydligt längre än så. En viktig lärdom från arbetet inom uppdraget är att förändringsarbete tar tid, särskilt i så stora organisationer som myndigheterna i uppdraget. Enligt Socialstyrelsen är implementering inte en engångsaktivitet utan en process som vanligtvis sträcker sig över flera år. En grov uppskattning är att det tar två till fyra år från beslutet att införa en ny metod tills den nya metoden har integrerats och används generellt.³² En viktig faktor för att arbetet med ökad upptäckt av våld ändå har kommit så långt som det har är just att myndigheterna fått så många år på sig att arbeta med frågorna.

Samordningsförbunden och NNS

Samordningsförbunden och NNS har under åren 2019–2024 gått från ett pilotprojekt med sju samordningsförbund till att 50 samordningsförbund nu ställer frågor om våld på rutin. Samordningsförbunden har genomgått en stor utvecklingsresa och kommit långt i sitt arbete med att upptäcka våld. Den statistik som NNS tagit fram visar tydligt att det finns ett samband mellan behov av rehabiliterande insatser mot egenförsörjning och erfarenheter av olika former av våld. Statistiken visar också att kön spelar roll, då kvinnor i betydligt högre grad än män svarat ja på frågor om våldsutsatthet. Även erfarenheter av våld i barndomen kan påverka möjligheterna till egenförsörjning i vuxen ålder.

Även Payoffs samhällsekonomiska utvärdering visar på goda effekter av NNS och samordningsförbundens arbete med att upptäcka våld, även om Jämställdhetsmyndigheten bedömer att resultatet bör tolkas med viss försiktighet då det delvis baseras på ett mycket litet antal djupintervjuer, med endast nio medarbetare och en deltagare.

Utifrån vad som framkommit i underlag från NNS samt Payoffs rapport bedömer Jämställdhetsmyndigheten att samordningsförbundens arbete med att upptäcka våld har varit framgångsrikt. Det är nu viktigt att arbetet fortsätter, att personalen får kontinuerlig kompetensutveckling och att man utvecklar system för uppföljning och utvärdering.

³² Socialstyrelsen 2012. Om implementering [Om implementering](#)

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

I detta kapitel redogör vi för Jämställdhetsmyndighetens slutsatser från analysen av resultatet av det myndighetsgemensamma och det myndighetsspecifika arbetet samt det arbete som samordningsförbunden och NNS gjort för att öka upptäckten av våld. Jämställdhetsmyndigheten ger även rekommendationer för det fortsatta arbetet med att upptäcka mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtyck.

Slutsatser

Arbetet i samverkan har gett positiva effekter

Myndigheterna har fått stöd, kunskap och inspiration av varandra. Kontakter har knutits och andra myndigheter har informerats om arbetet med ökad upptäckt av våld. Samverkan har gett tyngd till arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Samverkan kommer nu bl.a. att fortsätta och utvecklas genom uppdraget att sammanställa och sprida information om ekonomiska aspekter av våld i nära relationer. Arbetet med ökad upptäckt av våld är delvis men inte helt utfört på de tre klientnära myndigheterna. Jämställdhetsmyndigheten ser det därför som ett prioriterat arbete att fortsätta följa och ge stöd till myndigheternas arbete med att upptäcka våld. Detta skulle förslagsvis kunna ske genom att Jämställdhetsmyndigheten kallar de tre klientnära myndigheterna till ett årligt samtal med utgångspunkt i myndigheternas rapporteringar.

Statens servicecenter har en viktig roll för att upptäcka våld

Statens servicecenter möter ett stort antal individer med ärenden hos de klientnära myndigheterna. För att underlätta för handläggarna och förbättra bemötandet och stödet till kunderna behöver servicehandläggarna ett metodstöd om våld som kan användas vid kontakt med samtliga avtalsanslutna myndigheters kunder.

Viktigt med kontinuerlig utbildning för medarbetare och chefer

Såväl medarbetare med kundkontakt som chefer behöver kontinuerlig utbildning för att kunna upptäcka våld bland kunder, klienter och sökande samt medarbetare. Det är viktigt att inte bara de som arbetar strategiskt tar del av kompetenshöjande insatser

Avgörande att ställa frågor om våld på rutin

Såväl Arbetsförmedlingens som Försäkringskassans uppföljningar visar att man upptäcker våld i betydligt högre grad genom att fråga om våldserfarenhet på rutin än om man frågar på indikation eller inte alls ställer frågor. Eftersom Migrationsverket inte ställer frågor om våld på rutin går det inte att säga att myndigheten har ökat upptäckten av våld.

Viktigt med uppföljning och utvärdering

Det är nödvändigt att följa upp och utvärdera insatserna för att veta om arbetet bedrivs effektivt. Uppföljningen blir även ett incitament för ledningen att prioritera frågorna. De

klientnära myndigheterna har inte följt upp arbetet med ökad upptäckt av våld i tillräcklig omfattning. Det finns ett behov av att myndigheterna följer upp arbetet, både på myndighetsnivå och på avdelnings- eller enhetsnivå. Jämställdhetsmyndigheten anser att myndigheterna bör ta fram statistik som går att följa och analysera över tid. Statistiken bör omfatta hur många medarbetare och chefer som genomfört utbildning, om utbildningen leder till ökad trygghet, hur många medarbetare som ställer frågor om våld på rutin, hur många kunder/klienter/sökande som får frågor om våldserfarenhet samt hur mycket våld som upptäcks etc. Utifrån Jämställdhetsmyndighetens samordnande roll skulle myndigheten med fördel kunna skapa en enhetlig struktur för de klientnära myndigheternas uppföljning och redovisning av arbetet.

Viktigt att arbeta med våld som en arbetsgivarfråga

Myndigheterna i uppdraget har tillsammans ett mycket stort antal medarbetare. Det är en viktig del att även fokusera på medarbetarnas egen våldsutsatthet och våldsutövande för att stärka arbetet med att upptäcka våld. Myndigheterna bör därför fortsätta utveckla arbetet med våld som en arbetsgivarfråga. Samma sak gäller även samordningsförbunden.

Arbetet mot våld bör inkluderas i arbetet med jämställdhetsintegrering

Jämställdhetsintegrering är regeringens främsta strategi, i kombination med särskilda åtgärder, för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Arbetet med att upptäcka och förebygga våld behöver inkluderas i arbetet med jämställdhetsintegrering för att bli långsiktigt hållbart.

Ledning och styrning behöver ta ett större ansvar för arbetet mot våld

Ledning och styrning har en avgörande betydelse för att arbetet med ökad upptäckt av våld ska kunna göras uthålligt över tid och implementeras i myndigheternas ordinarie verksamheter. Trots insatser för att lyfta ansvaret till den högsta ledningen har frågor om våld fortfarande inte fått tillräcklig prioritet i de klientnära myndigheterna.

Förändringsarbete tar tid

En viktig lärdom från uppdraget är att förändringsarbete tar tid. För att ett arbetssätt ska bli långsiktigt hållbart och en del av myndigheters ordinarie verksamhet behövs ofta flera års implementering.

Rekommendationer

- Att det i myndigheternas instruktioner (Arbetsförmedlingen 8 §, Försäkringskassan 2 § p. 12, Migrationsverket 4 § p. 6, Socialstyrelsen 2 §), vilka berör myndigheternas arbete med jämställdhet, görs ett tillägg om att de ska ha ett särskilt fokus på att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.
- Att Jämställdhetsmyndigheten, med stöd av Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket, får i uppdrag att skapa en enhetlig struktur för systematisk uppföljning och redovisning av de klientnära myndigheternas arbete med att upptäcka våld och hänvisa till rätt instans.
- Att Statskontoret får i uppdrag att utvärdera arbetet med och effekterna av uppdrag om ökad upptäckt av våld. Jämställdhetsmyndigheten ser att ett sådant uppdrag skulle stärka myndigheternas fortsatta arbete med att upptäcka våld
- Att lämplig myndighet/lämpliga myndigheter får i uppdrag att göra en kartläggning och analys av de samhällsekonomiska kostnaderna för mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
- Att Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen inför obligatorisk utbildning om våld i nära relationer för nyanställda samt att medarbetare med kundkontakt får kontinuerlig och obligatorisk kompetensutveckling.
- Att Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket ställer frågor om våld på rutin i möten med kunder, klienter och sökande.
- Att samtliga myndigheter i uppdraget arbetar med våld som en arbetsgivarfråga och ställer frågor om våld på rutin i medarbetarsamtal.
- Att myndigheterna i samverkan färdigställer arbetet med att ta fram ett gemensamt metodstöd om våld för Statens servicecenters servicehandläggare.
- Att det skapas förutsättningar för samordningsförbunden att fortsätta sitt arbete med att upptäcka våld.
- Att samordningsförbunden och NNS säkerställer att personal som ställer frågor om våld får kontinuerlig kompetensutveckling.
- Att samordningsförbunden och NNS arbetar med våld som en arbetsgivarfråga.
- Att samordningsförbunden och NNS utvecklar system för uppföljning och utvärdering av arbetet med att upptäcka våld.

REFERENSLISTA

- Arbetsförmedlingen 2024. Återrapport - Uppdrag om ökad upptäckt av våld 2022–2024. [Arbetsförmedlingen återrapport](#)
- En nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. I Regeringens skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid
- Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet, 2011 Istanbul, Turkiet.
- Försäkringskassan 2024. Rapport – redovisning av regeringsuppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2022–2024. [Försäkringskassan rapport](#)
- Jämställdhetsmyndigheten 2023. Färdplan för myndighetssamverkan för ökad upptäckt av våld 2022–2022 – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen i samverkan.
- Jämställdhetsmyndigheten 2022. Samverkan för ökad upptäckt av våld – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket och Socialstyrelsen i samverkan. Samlad redovisning av uppdrag om ökad upptäckt av våld m.m. 2019–2021. [Samverkan för ökad upptäckt av våld \(2022:9\) | Jämställdhetsmyndigheten \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)
- Lag (2007:606) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall.
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.
- Migrationsverket 2024. Rapport - Ökad upptäckt av våld för åren 2022–2024. [Migrationsverket rapport](#)
- Nationellt centrum för kvinnofrid 2010. Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen.
- NNS. Statistik 2024-12-19.
- NNS 2024. NNS och samordningsförbundens arbete och insatser inom regeringsuppdraget att öka upptäckten av våld under 2023.
- NNS 2025. NNS och samordningsförbundens arbete och insatser inom projektet Ökad upptäckt av psykiskt, fysiskt och sexuellt våld. [NNS slutredovisning](#)
- Payoff 2024-01-19. Samhällsekonomisk utvärdering av effekter av NNS och samordningsförbundens regeringsuppdrag kring våld i nära relationer.
- Payoff 2025-02-02. Fördjupad utvärdering av NNS och samordningsförbundens projekt, på uppdrag av Jämställdhetsmyndigheten, att arbeta för ökad upptäckt av våld.
- Regeringskansliet 2018. Handlingsplan Agenda 2030. 2018–2020.
- Regeringskansliet 2021. Åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2021–2023.
- Regeringens skrivelse 2016/17:10. Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid.
- Socialstyrelsen 2014. Att vilja se, vilja veta och att våga fråga. Vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet.
- Socialstyrelsen 2018. Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2016–2017.
- Socialstyrelsen 2022. Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2018–2021.
- Socialstyrelsen 2024. Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2022–2023.
- Socialstyrelsen 2019. Plan för utökad samverkan för förbättrad upptäckt av våld i nära relationer – Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket och Socialstyrelsen i samverkan.
- Socialstyrelsen 2012. Om implementering [Om implementering](#)
- Western Education – Centre for Research & Education on Violence Against Women and Children 2021. Kan arbetsplatsen vara trygg när hemmet inte är det? Hur våld i nära relationer påverkar arbetsförmågan och relationer på arbetsplatsen. [Kan arbetsplatsen vara trygg när hemmet inte är det?](#)

ENGLISH SUMMARY

The Swedish Public Employment Service, Swedish Social Insurance Agency, Swedish Gender Equality Agency, Swedish Migration Agency and National Board of Health and Welfare have been collaborating for several years to increase the detection of violence. In June 2022, the agencies were tasked by the Government with developing collaboration on:

- procedures and methods to detect the victims and perpetrators of violence and refer them to the proper authority;
- strengthening support for relevant staff who have direct contact with clients; and
- supporting management and governance to ensure that the work of detecting violence can be sustained over time and implemented in the agencies' routine operations.

During the assignment, the five government agencies have exchanged knowledge and experience with invited stakeholders and arranged knowledge-enhancing seminars and interagency workshops. The agencies have also undertaken various communications initiatives.

The three agencies that have direct day-to-day contact with clients – the Swedish Public Employment Service, Swedish Social Insurance Agency and Swedish Migration Agency – have each developed their work based on their individual target groups. They have invested in training staff to recognise and deal with men's violence against women and domestic violence. They have also developed or updated procedures and methods for detecting violence, and taken steps to ensure that their staff are aware of them.

The Swedish Gender Equality Agency has also offered support to the coordination associations tasked with supporting and funding interventions for those in need of coordinated rehabilitation. During the period 2019–2024, the National Network for Coordination Associations (NNS) has progressed from a pilot project with seven coordination associations to 50 coordination associations that all routinely ask questions about violence. There is a clear correlation between the need for rehabilitation interventions to put people on the path to self-sufficiency and various forms of violence.

The Swedish Gender Equality Agency's conclusions

Interagency collaboration has had a positive impact

The agencies have supported, shared knowledge with and inspired one another. Contacts have been made and other government agencies have been informed about the work to increase the detection of violence. The collaboration has added its weight to efforts to end men's violence against women.

The service centres run by the National Government Service Centre have an important role to play in detecting violence

Staff at these service centres meet a large number of individuals who have business with client-focused agencies. They need method support so they are better prepared to deal with and offer support to clients who are victims or perpetrators of violence.

Continuing professional development courses are important

Both staff who come into contact with clients and their managers need continuous professional development in order to be able to detect violence among customers, clients and applicants, as well as colleagues. It is important that this kind of skills development is not solely aimed at those working at strategic level.

Crucial to routinely ask questions about violence

The follow-ups conducted by the Swedish Public Employment Service and Swedish Social Insurance Agency both show that violence is significantly more likely to be detected by routinely asking questions about experiences with violence, rather than waiting for signals or not asking such questions at all. As the Swedish Migration Agency does not routinely ask about violence, it is not possible to say whether it would have the same effect there.

Follow-up and evaluation is important

Interventions must be followed up and evaluated in order to establish whether the work is being conducted effectively. Follow-ups also incentivise management to prioritise the issue. The client-focused agencies have not followed up their work to increase the detection of violence to an adequate extent.

It is important that violence be addressed as an employer issue

Between them, the agencies involved in the assignment have a very large number of employees. One important element of the assignment is to also focus on employees' own exposure to and use of violence in order to reinforce efforts to detect violence. The agencies should therefore develop their work by addressing violence as an employer issue. The same applies to coordination associations.

Violence-prevention should be included in gender mainstreaming

Alongside specific measures, gender mainstreaming is the Government's primary strategy for achieving the goals of Swedish gender equality policy. The work of detecting and preventing violence must be included in gender mainstreaming if it is to be sustainable in the long term.

Greater responsibility for violence prevention must be taken in management and governance

Supporting management and governance is crucial to ensuring that the work of detecting violence can be sustained over time and implemented in the agencies' routine operations. Despite initiatives to escalate responsibility to the highest levels of management, the issue of violence has not yet been adequately prioritised in the client-focused agencies.

Change takes time

One vital lesson learned from the assignment is that change management processes take time. It will often take many years of implementation for a working method to become part of the agency's routine operations, and thus sustainable in the long term.

The Swedish Gender Equality Agency's recommendations

- That government instructions to the agencies concerning gender mainstreaming (Section 8 of Ordinance (2022:811) with instructions for the Swedish Public Employment Service, point 12 of Section 2 of Ordinance (2009:1174) with instructions for the Swedish Social Insurance Agency, point 6 of Section 4 of Ordinance (2019:502) with instructions for the Swedish Migration Agency and Section 2 of Ordinance (2015:284) with instructions for the National Board of Health and Welfare) should be amended to include a specific focus on preventing and combatting men's violence against women, domestic violence and honour-related violence and oppression.
- That the Swedish Gender Equality Agency, supported by the Swedish Public Employment Service, Swedish Social Insurance Agency and Swedish Migration Agency, be given the assignment of developing a uniform structure for systematically following up and reporting on the work of client-focused agencies to detect violence and refer those affected to the proper authority.
- That the Swedish Agency for Public Management be given the assignment to evaluate the work and impact of the assignment to increase the detection of violence. The Swedish Gender Equality Agency believes that such an assignment would reinforce the ongoing work of the agencies to detect violence.
- That a suitable agency/agencies be given the assignment of mapping and analysing the socioeconomic cost of men's violence against women and domestic violence.
- That the Swedish Public Employment Service, Swedish Social Insurance Agency, Swedish Migration Agency and National Board of Health and Welfare institute compulsory training on domestic violence for new employees, and that continuing professional development courses on the subject be compulsory for staff who have contact with clients.
- That the Swedish Public Employment Service, Swedish Social Insurance Agency and Swedish Migration Agency routinely ask questions about violence in meetings with customers, clients and applicants.
- That all agencies involved in the assignment address violence as an employer issue and routinely ask questions about violence in performance reviews.
- That the agencies collaborate to complete the work of developing joint method support on violence for staff working at the National Government Service Centre's service centres.
- That the preconditions be created for coordination associations to continue their work on detecting violence.
- That coordination associations and the NNS ensure that staff who ask questions about violence undergo continuous professional development.
- That coordination associations and the NNS address violence as an employer issue.
- That coordination associations and the NNS develop systems for following up and evaluating work to detect violence.

Jämställdhetsmyndigheten | Vikingsgatan 3, 411 04 Göteborg
031-3929000 | info@jamstalldhetsmyndigheten.se | www.jamstalldhetsmyndigheten.se